O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 17 феврал пайшанба

Сотувда эркин нархда
№ 34 (2331)

Ислом КАРИМОВ:

ТИНИМ БИЛМАЙ, ХОТИРЖАМЛИККА БЕРИЛМАЙ, ДОИМО ИЗЛАНИШ, ИЗЛАНИШ ВА ЯНА ИЗЛАНИШ, ТАДБИРКОРЛИК, ТАШАББУСКОРЛИК, ИШБИЛАРМОНЛИК ҲИСОБИДАН ЯШАШИМИЗ КЕРАК.

ИҚТИСОДИЁТИМИЗ ГУЛДАСТАСИ

Ҳар гулнинг ўз ҳиди бор. Мулкчиликнинг бугунги турли шаклларига назар ташласак, амалга оширилаётган ислоҳотларнинг натижалари — давлат, жамоа корхоналари, қўшма корхоналар, концерн ва корпорациялар, очиқ ва ёпиқ турдаги акциядорлик ҳамда масъулияти чекланган жамиятлар, кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорлик жамоалари, савдо фирмалари ва ўқув-ишлаб чиқариш марказлари, ижара, ширкат, деҳқон ва фермер хўжаликлари... мустақил Ўзбекистонимиз иқтисодиётининг мафтункор улкан гулдастасини ташкил этишини кўрамиз. Ундаги ҳар бир “гул” мамлакатимиз равожига ўзи қўшаётган ҳиссаси билан жозибалидир.

Ўз тақдирини мукаммал ўз қўлига олган Ўзбекистон халқларининг, миллатимизнинг келажаги мана шу гулдаста гўзаллигига, унинг тароватига боғлиқ. Эртанги ҳаётимиз, турмушимиздаги рўшнолик, жаҳон майдонидаги ишончли ва мағрур қадамларимиз ҳар дона гул — мулкчилик тури ўз салоҳияти, имконияти, куч-қудратини нечоғлик оқилона ва самарали намоён этиб боришига боғлиқ.

Бунинг учун эмин-эркинлик, соғлом маънавий муҳит, мукаммал шароит сув билан ҳаводек зарур. Кейинги ойларда Президентимиз иқтисодиётни эркинлаштириш вазифасини изчил илгари сураётганликлари, бу эркинликни тўлақонли намоён этиб, бозор муносабатлари жараёнидаги реалликка айлантириш учун жон куйдираётганликларининг боиси шунда. Сўнгги воқеалар — Олий Мажлис сессияси, Идоралараро мувофиқлаштирувчи кенгаш йиғилиши, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳакамасининг мажлисида илгари сурилган вазифалар фикримизнинг далилидир.

Ҳеч шубҳа йўқ — мулкчиликнинг барча кўринишларида жонланиш сезилаяпти. Бу ўзимизда ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари ва кенг истеъмол буюмлари, машинасозлик, энергетика воситалари кўпайиб бораётганлигида, хизмат кўрсатиш соҳаси кўрсаткичларида, мамлакатимизнинг экспорт имкониятлари кенгаяётганлигида кўзга ташланмоқда. Тадбиркорлик ва тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш, монополистик фаолиятни чеклаш, истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоялашга қаратилган қонунлар, фармонлар ва қарорлар бу жараёнга қанот бағишлаётир. Тадбиркорликнинг барча турлари яратаётган неъматларнинг мамлакатимиз рўзғоридаги салмоғи ортиб бораяпти.

Лекин гулдаста тикансиз ҳам эмас. Айтмоқчимизки, иқтисодиётдаги ислоҳотлар жараёни, бозор муносабатларининг механизмлари, бошқарувнинг деярли барча бўғинлари ҳамон ўзибўларчилик кайфиятидан тўла қутулиб, ўз имкониятларини тўлиқ намоён қилиш учун амалий изланишлар йўлига изчил ва собитқадамлик билан ўтиб олганлари йўқ. Ташаббуссизлик, сийқа фикрлаш, ишдаги юзакичилик, энг ташвишланарлиси — “Хўш, бу ишларнинг ҳаммаси менга нима беради?” қабилидаги ёндашув туфайли бебаҳо вақтлар бой берилмоқда. Шу боис корхоналаримиз чорак-ярим ишламоқда, транспорт занжирида узилишлар, номувофиқликлар кўп, қурилишлар ўлда-жўлда, хизмат соҳаларида — сансалорлик. Натижа эса аён: гап-сўзларимиз, орзу-умидларимиз, режаларимиз билан мавжуд ҳаёт тарзи, ҳақиқий ҳолатлар ўртасидаги фарқлар ер билан осмонча.

Тадбиркорлар, товар ишлаб чиқарувчилар ва хизмат кўрсатувчилар саъй-ҳаракатларини минг бир “чиғириқ”дан ўтказишга интилишлар қанча! Давлат идораларидаги айрим амалдорларнинг валломатликларичи? Солиқ, санитария, ички ишлар, божхона идораларига ўрнашиб олган баъзи ходимларнинг “зийракликлари”-чи? Эгаллаб турган лавозими даражасида туриб, тадбиркорлик жараёнидаги ҳар бир қадамга шахсий бир илинж билан боқувчи амалдор борки, у ривожимизга тушов, тўғаноқ.

Эркинлаштириш — тарихий зарурат

Ташаббусни бўғаётган, мулкдорларнинг кўнглини совутаётган жиҳатлар шуларгинами? Аввало, мулкдорлар синфини шакллантириш ҳолатига назар ташлайлик. Бизнес-режасини асослаб, керакли сармояни кредит сифатида олиб, хусусий ишлаб чиқаришни йўлга қўйгунича бўлғуси мулкдор не-не ғовларга, мантиқсизликларга дуч келади.

Маҳаллий ҳокимият идоралари, турли ташкилотлардаги катта-кичик амалдорларнинг аксарияти уларга мўлтираб тикилиши сир эмас. Тушунса тушунди, акс ҳолда, шунақанги важ-карсонлар рўпара қилинадики, тўрачилик ва таъмагирликнинг сирли бу тўрини кўтариб ташлаш учун ҳамма ҳам сабр-бардош топавермайди, енгил-елпи тижорат билан ўзини овутиб юраверади.

Ҳолбуки, биз ўз олдимизга ялпи ички маҳсулот ҳажмида нодавлат корхоналар ҳиссасини кўпайтириш вазифасини қўймоқдамиз. Тадбиркорлар енгил нафас олиб иш юритадиган эркин бозор муносабатларига кенг йўл очмасдан туриб, бу вазифани рўёбга чиқариш мумкин эмаслиги аён. Иқтисодиётни, пул-кредит муносабатларини амалда эркинлаштирмасак, бу яхши ниятлар ниятлигича қолаверади.

Эркинлаштириш — барча мулкчилик турларининг равнақ топиш йўли. Бу жараён янги-янги иш жойлари ташкил этиш, ишсизликка барҳам бериб бориш ҳам демакдир. Бандлик муаммоси ҳал қилинмас экан, рўзғорга барака, турмушда фаровонлик, ҳаётда рўшнолик бўлмайди.

Тадбиркорларнинг сарсон-саргардонлиги фақат корхонани рўйхатдан ўтказиш, орзиқиб кутилган муҳрга эга бўлиш билан чекланса кошки эди! Ғовларнинг баландроғи, мураккаброғи шундан кейин бошланади. Бу ўринда хомашё, ёрдамчи материаллар, ускуналар ишлаб чиқаришни, технология жараёнларини энергия манбаларига улаш мушкулликларини назарда тутаяпман.

Куни кеча тадбиркор бир йигит таҳририятимизга кириб келди. Салфетка қоғоз ишлаб чиқарадиган ускунани электр тармоғига улаб бериш учун мутасадди идорадаги валломат... 400 доллар сўрабди. Эҳтимол, кабель шу идора ҳисобидандир? Линия учун ҳандақ қазишни балки ўша идора бажарар? Қаёқда! ”Бу хизматларга ўзим одам ёллашим керакмиш“, — дейди тадбиркор куйиниб.

Хориж сармоясига мўлжалланган бизнес-режа соҳибларининг ўз орзуларини рўёбга чиқаришга бўлган интилишлари ҳам кўпинча завол топтирилаяпти. Биз Сурхондарёда бўлганимизда, тадбиркорлар палатаси ходимларининг бири биридан мафтункор лойиҳалар ҳақидаги гап-сўзларини эшитган эдик. Шунга ҳам икки йил бўлаяпти. Афсуски, ҳозиргача бу минтақада манамен деб турган биронта қўшма корхона, “жаҳонгашта” тадбиркорлар ҳақида эшитган жойимиз йўқ.

Нега бундай бўлмоқда? Бу саволга Президентимиз лўндагина қилиб жавоб бердилар: аввало, кичик ва ўрта корхоналарни тузиш шартларини соддалаштириш, тадбиркорлик тузилмаларининг хомашё ва кредит заҳираларидан, асбоб-ускуна ва материаллардан доимий фойдалана олиш тартибларини эркинлаштириш даркор. Ва яна кичик, ўрта ва хусусий тадбиркорликнинг шериклар билан молиявий ҳамда иқтисодий алоқаларида ўзаро манфаатдорликни кучайтирмоқ лозим.

Навоийда бўлганимизда, “Тизол-Н” фирмаси муаммолари бизни чуқур ўйлантириб қўйди. Бу корхона базальт тошларидан экологик тоза, ниҳоятда самарали тола ҳосил қилмоқда. Ундан қурилиш, энергетика корхоналарида, ўров материаллари, киностудиялар ва концерт залларида товушютгич, сув тиндиргич ускуналарида тозалагич сифатида фойдаланиш мумкин. Бу янги маҳсулотни кўплаб ишлаб чиқариш, ҳатто экспорт қилиш мумкин. Лекин ўша пайтлари ички истеъмол бозоридаги яккаҳокимлик бунга тўғаноқ бўлиб келмоқда экан. “Халқ сўзи” ва “Народное слово” газеталарида эълон қилинган мақолалар ана шу муаммонинг ечилишига кўмаклашди. “Тизол-Н” “Ташаббус-99” республика кўригида муваффақиятли қатнашиб, ўз маҳсулотини намойиш қилди.

Бундай мисоллар ягона эмас. Бундай ҳолларни инкор этиш, вужудга келган аҳволни чуқур таҳлил қилиб, кескин, амалий чоралар кўрмаслик, баландпарвоз чақириқлар ва даъватлар билан чекланиб, ўз-ўзига сервар бўлиб юриш вақти ўтди. Тадбиркорлик таркибларини уларнинг хўжалик фаолиятига асоссиз аралашувлардан ҳимоялаб, ишга халақит берувчи ҳар қандай назорат жараёнларини қатъий чеклаш вақти келди. Ташаббусни бўғаётган, мулкдорларнинг иштиёқини сўндираётган ҳолатларни чинакамига бартараф этиш долзарб вазифа бўлиб қолди.

Бу йўлдаги тўрачилик ва таъмагирлик ботқоғини мутлақо қуритмоқ даркор. Тадбиркорнинг ҳар қадамига кўз тикадиган олғир ва юлғич мансабдорларнинг чўзиқ қўлларини қонун кучи билан қайириб ташлаш лозим. Аввало, оммавий ахборот воситалари — радио, телевидение, матбуот миллатимиз юзига доғ бўлиб ёпишгувчи бундай иллатларга қарши ўз таъсирчан кучини намоён этмоғи зарур. Ижодкорлар майда-чуйда, маиший мавзудаги мақолалар, кўрсатув ва эшиттиришлар ўрнига иқтисодиётимиздаги, ҳаётимиздаги иллатларни рўй-рост кўрсатишлари керак. Умумий гаплар, “билса — ҳазил, билмаса — чин” қабилидаги ижод билан кифояланиш бугунги камчиликларимиз билан муросасозлик, иллатларимизни хаспўшлашдан бошқа нарса эмас. Шундай қилайликки, токи, манфаатпарастлар маҳалла-кўйда, жамоат орасида яққол кўринсин. Шундагина биз иқтисодиётни равон йўлга олиб чиқа оламиз.

Биз ишлаб чиқариш — хўжалик фаолиятини тўла ва кенг кўламда эркинлаштирсак, хорижий сармоядорлар билан ҳамкорлигимизни, хусусий тадбиркорликни жўшқинлаштириб, ташаббусга, янгиликка интилиш иштиёқига қудратли қанот бағишлай оламиз. Бунинг учун, аввало, мақсадли, бевосита йўналтирилган сармояларни жалб этишнинг қулай ҳуқуқий шарт-шароитларини яратишимиз керак. Салоҳиятли, ишончли хорижий шериклар билан фаол ва изчил ҳамкорлик — рақобатбардош, харидоргир маҳсулотлар ва хизматлар турини кўпайтириш, уларни ишлаб чиқаришни кенгайтиришнинг ҳал қилувчи шартидир. Бу йўл тадбиркорларимизда ўз кучига, бошлаётган ишининг натижасига ишончни кучайтиради. Бундай ишончсиз, ҳардамхаёллик билан долзарб иқтисодий вазифаларни тўла-тўкис уддалаш мумкин эмас. Бундай ишонч иқтисодиётимиз гулдастасини бутун мафтункорлиги, жозибадорлиги билан намоён қилиш йўлини равонлаштиради, Ўзбекистонимизни тараққиётнинг янги босқичига кўтаради.

Жўра САЪДУЛЛАЕВ,
“Халқ сўзи” мухбири.

Пано ХЎЖАЕВ, хусусий тадбиркор:

— Тўсиқлардан яна бири — расмиятчилик ҳаддан зиёд кўпайиб кетаяпти. Мисол учун, мен пойтахтимиздаги «Аския» бозорида хусусий тадбиркорлик билан шуғулланаман. Мана шу савдо шохобчасининг патенти ўзимнинг номимда. У ёқ-бу ёққа чиққанимда ёхуд иссиқ жон — касал бўлсам, ўғлимми, турмуш ўртоғимми савдо қилса, солиқчилар келади-да, жарима солади. Нима эмиш, мумкинмасмиш.

Ёки мана биз карвонсаройлар, улгуржи бозорлардан мол олиб келамиз. Йўлда ДАН ходимлари тўхтатишади, сифат сертификати сўрашади. Унинг нусхасини кўрсатамиз. Йўқ, бўлмайди. Асл нусхаси керак. Энди уларга асл нусха ўша улгуржи бозорда, биз мол олган кишида қолишини тушунтириб кўринг?

Хўп, бир амаллаб тушунтирдик (балки бошқача йўл билан) ҳам дейлик. Энди чек, сўнг лицензия сўрайди. Уларни ҳам кўрсатамиз. Барибир қўйиб юбормайди. Тирноқ остидан кир қидиришади. Ҳам вақтингиз кетаётганидан, ҳам асабингиз бузилаётганидан яна ўзингиз йўлини топиб, бу «муаммо»ни ҳал қиласиз.

Кеча Юртбошимиз назорат органларидаги таъмагирлик ҳалиям барҳам топмаётганлиги, мавжуд тизимлар тўлақонли ишламаётганлиги ҳақида куюнганларида, юқоридагилардай баъзи тескари ишлайдиган «система»лар кўз олдимга келди.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Ўзбекистон билан Буюк Британия ҳамкорлигида Ғазалкентда ташкил этилган «Конмит» қўшма корхонаси фаолият кўрсата бошлаганига унча кўп бўлгани йўқ. Лекин қисқа вақт ичида корхона ўз маҳсулотларининг юқори сифати ва харидоргирлиги билан эътибор қозонди. Айни пайтда бу ерда 20 турга яқин печенье маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Бу йилнинг дастлабки ойи натижалари корхона ишлаб чиқариш қуввати кундан-кун ортиб бораётганини кўрсатмоқда. Масалан, январ ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 100 тоннага яқин кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ҳозир қўшма корхонада 260 нафар маҳаллий йигит-қизлар меҳнат қилмоқда. Уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча қулайликлар яратилгани муваффақиятлар омили бўлмоқда.

СУРАТЛАРДА: оператор Бўстонгул Абдураимова; илғор ишчилар Зарифа Мирзараимова ва Галина Лгачёва иш устида.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

«ЎЗБЕКИСТОН: ДАВЛАТ ВА УНИНГ ЙЎЛБОШЧИСИ»

Саккиз йиллик мустақил тараққиёт даврида Ўзбекистон Республикаси ўз ташқи сиёсатини шакллантиришнинг муҳим босқичини босиб ўтди ва халқаро муносабатларнинг янги, кўп қутбли тизимини яратиш жараёнида фаол иштирок этмоқда. Жаҳон ҳамжамиятига қўшилиш шароитида мустақил мамлакатдаги давлат қурилиши ва миллий тикланиш жараёнлари Европа ва Америка, Осиё ва Яқин Шарқдаги унинг янги халқаро ҳамкорларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Хорижий кузатувчиларнинг фикрича, кучли демократик ҳуқуқий давлат қуриш йўлида катта муваффақиятларга эришган Ўзбекистон қисқа вақт ичида нафақат дунё сиёсатининг тенг ҳуқуқли ва фаол субъектига, балки минтақавий хавфсизлик ва барқарорликнинг таянчига, Марказий Осиё билан ташқи дунё ўртасидаги асосий боғловчи бўғинга айланди. Сўнгги йиллар давомида хорижий мутахассислар томонидан “Ўзбекистон — Марказий Осиёнинг “ўзак” давлати”, деб кўп бор айтилган бу фикр “Ўзбекистон: давлат ва унинг йўлбошчиси” номли китоб саҳифаларида бугун яна таъкидланмоқда. Китоб 1999 йилда Миср Араб Республикаси Қоҳира шаҳридаги “аш-Шурук” нашриёти томонидан араб тилида чоп этилган. Бугунги кунда ўзбек ва рус тилларига таржима қилиниб, Имом ал-Бухорий халқаро жамғармаси томонидан нашрга тайёрланган ва “Ўзбекистон” нашриётида босмадан чиққан бу асар китобхонлар эътиборига ҳавола этилмоқда.

Ўзбекистон ва унинг йўлбошчиси Ислом Каримовга бағишланган бу китоб нуфузли мисрлик тадқиқотчилар — Қоҳира университети қошидаги Осиё тадқиқотлари маркази директори М.Салим, марказнинг илмий ходими, доктор И.Арафот ҳамда ўзбекистонлик таниқли олимлар — Ўзбекистон Республикаси ФА мухбир-аъзоси, профессор Н.Иброҳимов ва доктор С.Иноғомов қаламига мансуб.

Мисрда илк бор Ўзбекистон ҳақида бундай фундаментал асарнинг пайдо бўлишига мамлакатимизнинг маданий-тарихий, сиёсий ва иқтисодий ривожланишини чуқур ва ҳар томонлама ўрганиш замин ҳозирлади. Шубҳасиз, Миср Араб Республикаси каби араб-мусулмон оламининг нуфузли мамлакати университетларидан бирида яратилган бу китоб барча араб давлатларидаги мутахассислар ва кенг китобхонлар оммасига Ўзбекистоннинг тараққиёти ва унинг ташқи дунё билан муносабатлари ҳақидаги қизиқарли ва кўп жиҳатдан янги маълумотлар беради. Энг муҳими, асар Марказий Осиё минтақаси ва жаҳон ҳамжамиятида мамлакатимиз тутган муҳим ўринни холисона баҳолаш учун қўшимча мезонлар беради. Китоб муаллифлари уларнинг ташаббуси бутун араб оламида Ўзбекистоннинг аввалгидан кўра кенгроқ ва чуқурроқ ўрганилишига асос бўлишига умид билдиради.

“Ўзбекистон: давлат ва унинг йўлбошчиси” китобида мамлакатимиз араб ҳамжамиятининг нигоҳи орқали намоён бўлади. Унинг саҳифаларида халқаро ҳамкорлар томонидан Ўзбекистонга қизиқишнинг ортиб боришини, мамлакатимизнинг минтақада ҳал қилувчи аҳамиятга эга, кенг сиёсий майдондаги мустақил куч сифатида тан олинишини кўриш мумкин. Жаҳоннинг катта ва стратегик жиҳатдан муҳим қисми бўлган араб давлатларининг бундай эътирофи аҳамиятини алоҳида таъкидлаш зарур.

Китоб муаллифлари бундай муносабатларни ривожлантириш ва чуқурлаштириш асосини ўзбек ва араб халқлари ўртасидаги асрлар давомида мавжуд бўлган тарихий, маданий ва маънавий алоқалар билан боғлайди. VII-VIII асрлардан бошлаб араб дунёсига бу минтақа халқларининг бой фалсафий анъаналари, илмий ютуқлари ва ўзига хос маданияти таъсир кўрсатди. Имом ал-Бухорий, ат-Термизий, Нақшбанд, Хўжа Аҳмад Яссавий, ал-Хоразмий ва бошқа кўплаб алломалар ислом фалсафасининг тараққиётига ва жаҳон маданиятини бойитишга катта ҳисса қўшди. Бугунги кунда араб мамлакатлари бу алоқаларни тиклаш ва давлатлараро муносабатларни янги босқичга кўтариш йўлида саъй-ҳаракатлар олиб бормоқда. Бу фикрлар китобда тўлиқ ифодасини топган. Балки шу сабабдан унда Ўзбекистоннинг бутун дунёда ижобий баҳоланаётган маданий ва маънавий тикланишига бу қадар эътибор берилган.

Китобда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг шахсий ташаббуси ва хатти-ҳаракати туфайли, миллий қадриятларни тиклаш, шу жумладан, жамиятда маданий ва маънавий бойликка тубдан янги муносабатни шакллантириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланганлиги таъкидланади. Бу сиёсат Ўзбекистонга ижтимоий тараққиёт ва янгиланиш, бутун жаҳон маданиятининг ажралмас қисми бўлган миллий мероснинг энг қимматли бойликларини эгаллаш борасида янги истиқболларни очди.

Арабистонлик ҳамкорларнинг мамлакатимиз халқлари маънавий ҳаётига ва миллий анъаналарига сингиб кетган ислом қадриятларини тиклашга доир нуқтаи назари алоҳида эътиборга молик. Китоб яна бир бор Ўзбекистондаги исломий анъаналарга ақидапарастлик ва экстремизм хос эмаслигини кўрсатади. Зеро, бу иллатлар тинчликсеварлик, инсонпарварлик, тараққиёт ғоялари, ижтимоий адолат, шахснинг эркин ривожланиши ва такомиллашишини тарғиб этувчи исломнинг юксак идеалларига зиддир. Ўзбек давлатининг динга унинг жамият маънавий-ахлоқий ҳаётидаги муҳим аҳамиятини тан олишга асосланган янгича муносабати араб дунёсида ҳурмат билан эътироф этилди.

(Давоми 2-бетда).

Тошкентда Наврўз кунларида бўлиб ўтадиган байрам концертида юзга яқин хоразмлик санъат усталари қатнашади. Улар қадимий ўлканинг асрий анъаналарини ўзида мужассамлаштирган дастур тайёрламоқда.

ҚАДИМИЙ БАЙРАМНИНГ ЯНГИЧА ТАРОВАТИ

Вилоятнинг ўзида ҳам Наврўз байрамига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Байрам тантаналари ташкилотчилари Урганчдаги Жалолиддин Мангуберди хотира мажмуасида бир ярим соатлик концерт уюштиришни мўлжалламоқда. Бу концертда ниқобли театр чиқиши режалаштирилган. Бу жанр замонавий саҳна санъати учун нисбатан янги бўлса-да, бироқ аслида Хоразмда асрий тарихга эга.

Вилоятнинг Наврўзга тайёргарлик кўриш ва нишонлаш бўйича ташкилий қўмитасининг биринчи йиғилишида байрам тантаналарининг ўзига хос жиҳатлари муҳокама қилинди. Унда вилоят шаҳарлари ва туманлари ҳокимлари ўринбосарлари, маданият намояндалари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Т. ШАМАКОВ,
ЎзА мухбири.

АЁЛЛАР ҲУҚУҚИ, ТАРАҚҚИЁТ ВА ТИНЧЛИК

Женевада, БМТнинг минтақавий офисида Европа иқтисодий комиссиясининг Иқтисодиёт ва Ижтимоий кенгаши йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда БМТ Бош Ассамблеясининг махсус сессиясига тайёргарлик кўриш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Сессияда Пекин ҳаракат платформаси — аёллар аҳволини яхшилаш ва жамиятда уларнинг мавқеини ошириш бўйича ўзига хос халқаро дастурнинг ижроси муҳокама қилинади. БМТ Бош Ассамблеясининг шу йил 5-9 июн кунлари ўтказилиши мўлжалланаётган махсус сессияси аёлларнинг 2000 йилдаги аҳволи, аёллар ва эркаклар тенглиги, XXI асрдаги тараққиёт ва тинчлик мавзуига бағишланади.

Бу учрашувда 52 та мамлакат делегацияси, ЮНИСЕФ, ЮНИФЕМ, ЮНЕСКО, ПРООН каби нуфузли халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этди. Анжуманда Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси раисининг ўринбосари Диловар Қобулова республикамиз вакиласи сифатида иштирок этди.

— Учрашув кун тартибидаги энг асосий масала — Пекин ҳаракат платформасида қандай вазифалар ва мақсадлар белгиланган?

— Пекин ҳаракат платформаси 1995 йилда Пекинда Бутунжаҳон хотин-қизлар конференциясида қабул қилинган эди. Ўшанда дунёнинг 189 та мамлакати, шу жумладан, Ўзбекистон вакиллари Пекин ҳаракат платформаси — аёллар аҳволини яхшилаш ва уларнинг жамиятдаги мавқеини ошириш дастурини қабул қилган эди. Мазкур Платформага мувофиқ ушбу давлатлар вакиллари ўз зиммаларига бу борадаги устуворликларни белгилаш масъулиятини олди, уларни ижро этиш механизмларини ишлаб чиқди, тегишли ресурслар ва маблағ ажратди. Ишлаб чиқилган механизмлар ҳукумат органлари томонидан тасдиқланди. БМТнинг аёллар аҳволини яхшилаш билан шуғулланувчи бўлинмалари ноҳукумат ташкилотлар, аввало, аёллар ташкилотларини миллий, минтақавий ва халқаро миқёсда бу жараёнга ўз ҳиссасини қўшишга ундамоқда.

Кун тартибидаги асосий масала — аёллар аҳволини яхшилаш ва уларнинг тенг ҳуқуқлигини таъминлаш бўйича миллий механизмларга бағишланди. Учрашув иштирокчилари аёллар аҳволини яхшилаш бўйича миллий механизмлар ҳукуматнинг мувофиқлаштирувчи таркибий қисмига айланиши керак, деган хулосага келди. Бу миллий механизмнинг асосий вазифаси ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида тенглик тамойили қарор топишини давлат миқёсида қўллаб-қувватлашдан иборат.

— Мазкур учрашувдаги бевосита иштирокингиз ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Менинг маърузам мамлакатимизда қабул қилинган Ўзбекистонда аёллар аҳволини яхшилаш, уларнинг жамиятдаги мавқеини ошириш бўйича миллий платформанинг амалга оширилишига бағишланди. Унда Миллий платформа ижросининг умумий шарҳи, шунингдек, айрим йўналишлар таҳлили келтирилган, мамлакатимизнинг бу борадаги ютуқлари ва айрим муаммолар хусусида фикр юритилди. БМТ Ассамблеясига “Гендер ва тараққиёт” бюроси “Ўзбекистонда аёллар аҳволини яхшилаш ва уларнинг жамиятдаги мавқеини ошириш бўйича Миллий платформа. Уни амалга оширишнинг асосий чора-тадбирлари”, “Ўзбекистон Республикасида амалиётда қўлланиладиган қонунчилик шарҳи”, “Ўзбекистондаги аёллар ҳуқуқлари” каби ҳужжатларни, оиланинг ҳуқуқий асослари тўғрисидаги қонунлар тўпламини тайёрлаб берди. Учрашув иштирокчилари аёлларимизга республикамизда мустақиллик йилларида амалга оширилаётган туб ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар ижобий таъсир кўрсатаётганини юқори баҳолашди, аёлларнинг аҳволини яхшилаш борасидаги ютуқларни, аёллар ўртасида иш билан бандлик ва ижтимоий мавқеининг юқори даражасини қайд этишди.

Женевада таъкидлангандек, Ўзбекистонда аёллар аҳволини яхшилаш бўйича энг самарали миллий механизм яратилган. Зеро, собиқ Иттифоқ давлатлари орасида фақат бизнинг республикамиздагина аёлларнинг барча ижтимоий имтиёзлари сақланиб қолинди. Шунингдек, ҳар йили ҳукуматимиз улар учун янгидан-янги имтиёзлар ва имкониятлар яратмоқда.

Зуҳра УСМОНОВА,
ЎзА мухбири.

АЖАБО!

МУЛОҚОТ АВГУСТГАЧА КЕЧИКТИРИЛАДИ

Маълумки, таҳририятимиз йил бошида ўз режалари ҳақида газетхонларга ҳисоб берган эди. Ижодий ниятлар орасида «Ҳокимнинг бир куни» деган янги рукнни очиш ҳақида ҳам сўз кетганди. Мақсадимиз ҳокимларнинг беҳаловат фаолияти орқали ислоҳотларнинг боришини ёритиш эди.

Шу ниятларни дилимизга тугиб, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлагановга ёзма мурожаат қилдик. Зотан, бу эзгу ишни мамлакатимиз пойтахтидан бошлашимизнинг сабаби тушунарли бўлиб, Тошкент жамики бунёдкорлик ишларида намуна бўлаётганлиги кўриниб турган ҳақиқатдир.

Биз Козим Носировичдан ўзлари учун қулай фурсатни белгилашни сўраган эдик. Шу боис ҳоким ташаббусини кутиб юрган кунларимизда у кишидан эмас, ўринбосарлари имзоси билан қуйидаги жавобни олдик.

«Тошкент шаҳар ҳокими К.Н. Тўлаганов газеталар таҳририятининг янги режаларини қўллаб-қувватлашини мамнуният билан билдирди.

К.Н. Тўлаганов фикрича, шаҳар ҳокимининг иш фаолияти билан газетхонларингизни Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг 9 йиллиги арафасида — 2000 йил август ойи бошларида таништириш мақсадга мувофиқ. Чунки шу вақтда пойтахтда ушбу сана муносабати билан режаланган бунёдкорлик ишлари ва кенг кўламли тадбирларни атрофлича ёритиш имкони бўлади.

К.Н. Тўлаганов «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари таҳририятининг Тошкент шаҳар ҳокимлигига эътиборига яна бир бор миннатдорчилик билдиради.

Сизга самимий ҳурмат билан,

Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Э.М. ЭРНАЗАРОВ».

Демак, Тошкент шаҳар ҳокимининг амалий фаолияти билан танишиш, ўринбосарнинг хатига биноан, август ойигача кечиктирилади. Газетхонга сабр-тоқат тилаймиз.

«ЎЗБЕКИСТОН: ДАВЛАТ ВА УНИНГ ЙЎЛБОШЧИСИ»

(Давоми. Боши 1-бетда).

Китоб саҳифаларида Ўзбекистон Республикаси томонидан мустақилликкача босиб ўтилган босқич тўлалигича акс эттирилган. Муаллифлар таъкидлаганидек, мустақиллик йўлида изчил ва қатъий кураш олиб борилган. Кўп ўн йилликлар мобайнида эркинлик ва мустақиллик ғоялари ўзбек халқини жипслаштириб келган. Мамлакатни янги мустақил давлат қуриш йўлидан олиб боришдек масъул вазифа Ислом Каримов зиммасига тушди. Зеро, бу йўлбошчида ўзбек халқининг миллий етакчи ҳақидаги орзулари мужассамлашган, дейилади китобда.

Тадқиқотда Ўзбекистон Республикасининг давлатчилик ва сиёсий жиҳатдан фаол ташкил топиш жараёнидаги ички сиёсатини ёритишга, жамиятнинг янгиланиш ва сиёсий-ижтимоий тараққиёт йўлини излашига катта эътибор берилган. Муаллифлар Президент Ислом Каримов томонидан мамлакатда давлатчилик қурилиши жараёнида дуч келаётган асосий муаммоларни бартараф этиш юзасидан ишлаб чиққан стратегияларни батафсил кўриб чиқади ҳамда қуйидаги хулосага келади. Мамлакатда барқарор ривожланиш режаси, Ўзбекистоннинг ўзига хос давлат тараққиёти модели ишлаб чиқилганлиги туфайли сиёсий ва иқтисодий ўзгаришлар амалга ошириш имкони яратилди.

Ўзбекистон Республикасининг ташқи ва ички сиёсати ўз давлатини барқарор ривожланиш ва хавфсизлик йўлидан олиб бораётган Ислом Каримовнинг замонавий ижтимоий тараққиётга бўлган муносабатидан келиб чиқади. Бу фикр "Ўзбекистон: давлат ва унинг йўлбошчиси" китобида келтирилган бўлиб, унда нафақат мустақил Ўзбекистоннинг асосий тараққиёт босқичлари ҳақида ҳикоя қилинади, балки йўлбошчисининг жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрни эгаллаган кучли давлат қуриш жараёнидаги ўрни кўрсатилади. Арабистоннинг ҳамкорлар фикрича, Марказий Осиёнинг ушбу етакчи давлатига бутун минтақанинг фаровонлиги ва равнақи йўлида етакчи ва таъсибкор бўлишдек вазифа насиб этган.

А. АББАСОВА, (ЎзА).

ФАВВОРАЛАР ҲАМ СУВГА, ҲАМ НУРГА ТЎЛАДИ

Термизнинг 2500 йиллик юбилейи муносабати билан шаҳардаги Алишер Навоий ҳайкали атрофи янада ободонлашадиган бўлди.

Шаҳар меъморлари лойиҳасига кўра ҳайкал ёнида фавворалар мажмуи бунёд этилади. Мардардан қурилган сув ҳавзасидан отилиб турадиган зарралчалар ўзига хос "сув девори"ни ҳосил қилади. Оқшом тушиши билан у 20 та кучли ёритгичнинг нурига йўғрилади. Сайёға чиққанлар махсус қурилган уч кўприк орқали фавворалар оралаб жануб жазирамасида тафтини босади. Фавворалар атрофида анвойи гуллар бурканган хиёбон барпо этилиши ҳам кўзда тутилган. Мажмуани "Сурхонтемирбетон" ҳиссадорлик жамияти қурувчилари бунёд этмоқда.

Чори ТЎХТАЕВ, ЎзА мухбири.

МУСТАҚИЛЛИК МЎЪЖИЗАЛАРИ

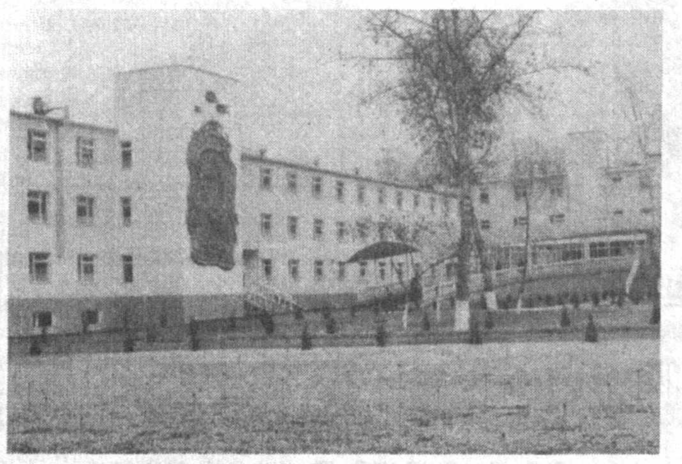

АНДИЖОНДА ШУНДАЙ МАРКАЗ БОР

Андижон шаҳрининг кўқ марказида ўтмишнинг ҳилвираган, файзсиз манзаралари истиқлолнинг шиддатли, жўшқин, ҳузурбахш тўлқини билан туқнашди. Ва у ўз ақл-заковатли, меҳнаткаш, ташаббускор халқнинг кўли билан яратилаётган маҳобатли бинолар, ямяшил хиёбонлар, кенг ва равон йўллар, гуллар атри уфуриб турган гулзорларга бўшатиб берди. Ким йўлабди дейсиз, пастқам, кўримсиз уйлар ўрнида марказий банкнинг гранит плиталардан "либос" кийган, кўрк ойнаванди кўк қаватли биноси қад ростлайди деб. Ким хаёлига келтирибди дейсиз ундан сал нарида академик лицейнинг кўркам ва улуғвор биноси жуда қисқа муддатда қуриб битказилади деб.

Бу ҳали ҳаммаси эмас, ана шу кўркам ва бетакрор иншоотларнинг шундоқ рўпарасида яна бир муҳташам бино қўлдан чиқарилдики, бу ҳақда кўрганларимизни, билганларимизни гапирмасак бўлмас.

Андижонликлар бу сафар ҳам таваккал қилдилар. Юқоридан топширик ёки кўрсатма кутмай, чор атрофи кўнқаватли бинолар билан ўралган шифохона ҳовлисидаги ҳайбатли иншоотнинг баҳридан ўтдилар. Холбуки, бу бино ўтган асрда қурилган бўлиб, аллақандай омборхона вазифасини ўтарди. У олиб ташлангач, шифохона ҳовлиси кенгайиб, ёришиб кетгандай бўлди. Айнан шу ерда қишин-ёзин кўм-кўк яшаб турувчи майсазор вужудга келди. Ундан сал нарида зилол сувлари кўкка интиладиган, эрта тонг ва кўёш ботиши олдидан камалакнинг етти хил рангини кўз-кўз қилувчи фаввора барпо этилди. Бу масканда республика жадал тиббий ёрдам илмий маркази Андижондаги филиали шохобчаси барпо этилди.

Филиалнинг беморларни қабул қилиш бўлими биноси олдидаги ёнсимон соябон кишилар диққатини ўзига тортади. Беморларни олиб келган машина энди дарвоза олдида қолиб кетмайди. Аксинча, махсус йўл орқали тўппа-тўғри қабулхона эшиги олдига келиб тўхтайди. Қурувчилар ўша йўлни бетонлаштирмадилар ёки ғишт териб чиқмадилар. Оддийгина қилиб асфальт ётқиздилар. Сабаби маълум: қиш пайтидаги қор-музламада сирпаниб қолиш бўлмасин. Йўлнинг тепа қисмини Италиядан келтирилган кўм-кўк мослама билан ёпдилар. Негаки, бемор қор-ёмғирда қолмасин. Саратон жарамасида офтоб урмасин.

Бино ичкарисига кирамиз. Бу ерга келтирилган бемор ҳолатига қараб бўлимларга жойлаштирилади. Ўта оғир бемор шундоққина биринчи қаватдаги жарроҳлик хоналарига ётқизилади. Енгилроғи иккинчи қаватдаги махсус хоналарга олиб чиқилади. Ҳар бири икки кишига мўлжалланган хоналар Япония, Италия, Германия, АҚШ, Россия сингари давлатларнинг энг замонавий, илғор жиҳозлари билан таъминланган. Ҳар бир хонанинг ўз дорихона, ювиниш бурчаги бор. Хоналардагин "ақлли", ўта сезгир асбоб-ускуналар эрта-ю кеч шифокор вазифасини ўтайди. Беморнинг нафас олишидан тортиб юрак уришигача, қон босимидан тортиб ҳароратигача кўз олдингизда туради. Бу ер филиалнинг бош шифокори Зокиржон ака Умаров. — Гилам маълум муддат ўтгач ўз оҳорини йўқотади, мармар эса тобора сайқал топади. Энг муҳими, одамнинг кайфиятини кўтаради. Ахир у табиат мўъжизаси-ку.

Деворларга турли кўринишдаги расмлар, рақамлар, шиорларни илиб ташлашдан батамом воз кечилди. Деворлар оппоқ чинни қопламадан "либос" кийди. Қараган сайин қарагингиз келади. Хонада оқлик, бегуборлик, тиниқлик ҳукмрон. Ана шу тиниқликка уйғунлашиб кетган сокинлик зум ўтмай қалбингизга кўчади. Беморга, аслида, худди шундай малҳам керак-да. Юртбошимиз бу ерда бўлганларида ўз эътиборларини масаланинг ана шу томонига қаратиб: "Андижон тиббиёт соҳасида водийда энг намунали хизмат кўрсатувчи марказ бўлиб қолиши керак" деб бежиз айтмадилар, ахир.

Шифохона 350 ўринга мўлжалланган. Бир йилда 22 минг бемор тез тиббий ёрдамдан баҳраманд бўлмоғи керак. Ҳозирча учта реанимация, иккита жарроҳлик бўлими ташкил этилди. Шунингдек, ўткир юрак хасталиклари, травматология ва бир қатор зудлик билан ёрдам кўрсатувчи бўлимлар иш бошлади. Ҳадемай улар ёнига болалар жарроҳлиги, гинекология бўлимлари ҳам қўшилади. Андижон тиббиёт олийгоҳининг профессорлари М.Мамасолиев, Н.Қурбонов, Ф.Нишонов, Т.Муҳитдинова ва бошқа етакчи мутахассислар беморлар хизматида бўлади. Бундан ташқари, санитария авиацияси, тез тиббий ёрдам кўрсатиш тизими ҳам шу ерга жамланади.

Беморнинг касалхонага келиб сояайиб кетганига қадар барча жараёнлар илғор технология "зиммасига юкланади". Шу мақсадда, барча бўлимларга компьютер тизими кириб келмоқда. Ҳозирча 18 та компьютер ўрнатилди. Яна 8 та келтирилади. Келгинчалик шифохонага Германиянинг "Сименс" фирмаси орқали 5 миллион АҚШ доллари миқдорида асбоб-ускуна олиб келинади ва жиҳозланади. Буларнинг ҳаммаси соҳада ислоҳотларни чуқурлаштиришга, юртдошларимизнинг янги асрга руҳан тетик, жисмонан баркамол бўлиб қадам қўйишига имкон беради.

Ҳа, буларни кўриб, дагилар бошқа беморхонадагиларга ўхшаб, ҳадеб игна санчиб безор қилавермайди.

Мутасаддилар мазкур шифохона хоналарини безаш, жиҳозлашда ҳам бошқача йўл тутдилар. Маълумки, биз аксарият хастахоналар, айниқса, марказда жойлашган сиҳатгоҳларга борганимизда хонага ва йўлакка тўшалган гиламларга, поёндозларга кўзимиз тушади. Бу ерда-чи? Йўлакдан тортиб хоналаргача машҳур Ғозғон мармари ётқизилди. Айрим хоналарга Италиядан келтирилган товланиб тургувчи, рангдор гранит тошлар терилди.

— Мармар "гилам"лар, авало, поёндозга ўхшаб чанг ютмайди, — дея ҳикоя қилади

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ, "Халқ сўзи" мухбири.

Миллий мафкурани бир ой-икки ой, ҳатто, бир-икки йилда шакллантириш такомиллаштириш ҳам, уни жуда тез фурсатларда халқ онгига сингдириш — кўп йиллар изчил иш олиб боришни тақозо этадиган вазифа.

ДОЛЗАРБ МАСАЛАГА БАҒИШЛАНДИ

Республика Маънавият ва маърифат Кенгашининг Ўзбекистон Файласуфлар миллий жамияти билан ҳамкорликда ўтказган "Миллий ғоя ва миллий мафкуранинг концептуал асослари" мавзуидаги илмий-амалий семинарида ана шу масалалар атрофлича муҳокама этилди.

Республика Маънавият ва маърифат Кенгаши масъул котиби А.Болиев, фалсафа фанлари докторлари Б.Тўраев, И.Раҳимов, педагогика фанлари доктори М.Қуронов, тарих фанлари номзоди М.Қирғизбоевнинг маърузаларида миллий ғоя ва миллий мафкурани шакллантиришнинг тарихий илдизлари, назарий асослари, илмий-амалий йўналишлари, истиқболи ва ижтимоий тараққиётдаги ўрни ҳақида гап борди.

Илмий-амалий семинар қатнашчилари Республика Маънавият ва маърифат Кенгаши қошида Миллий мафкура илмий-тарғибот марказини ташкил этиш лойиҳасини ҳам муҳокама қилдилар.

Мамлакатимизда миллий ғоя ва миллий мафкуранинг концепцияси Юртбошимиз томонидан яратилган. Ана шу концепция асосида миллий ғоя ва миллий мафкурани янада мукаммаллаш, такомиллаштириш, энг муҳими, уни кенг халқ оммаси орасида тарғиб этиш мамлакатимиз илмий жамоатчилигининг долзарб вазифаларидан эканлиги таъкидланди.

С. ҲОШИМОВ, (ЎзА).

Нега? Нега?? Нега???

ФАҚАТ БИР САВОЛ МАВҲУМ

Яқинда Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитасининг етинчи ассамблеяси бўлиб ўтди. Қўмита президенти Собир Рўзиевнинг 40 дақиқалик ҳисобот маърузасида ҳам, музокараларда қатнашган нотиқларнинг сўзларида ҳам миллатимиз спортини янги марраларга олиб чиқиш, Ватанимиз мадҳиясини дунё спорт майдонлари узра янгратиш, давлатимиз байроғини янада баланд кўтариш хусусида илик фикрлар айтилди, мулоҳазалар билдирилди, таклифлар ўртага ташланди.

Хуллас, мазкур ассамблеяда иштирок этганлар ўзларини қизиқтирган ҳамма саволларга жавоб олдилар. Фақат бир савол тушунарсиз қолди: **миллатимиз спорти ривожи ҳақида Миллий олимпия қўмитасида билдирилган бу гаплар бошқа давлат тилида – рус тилида айтилди.**

О. РАЖАБОВ.

ЯККА ҚАБРЛАР

Фалокат оёқнинг остида, дейдилар. Нимасини айтасиз, ҳаётда рўй берган автоҳалокатлар фожиа билан тугаган ҳоллар ҳам учраб туради. Аммо кейинги пайтларда авария юз берган йўлларнинг четида «рамзий» қабрларнинг ҳадеб қурилиши кетаётганлиги кишини ўйлантиради.

Мен хизмат тақозосига кўра Тўрткўл-Нукус йўлидан кўп юраман. «81-кўприк» аҳоли қўрғонидан бир неча километр ўтганингиздан сўнг йўлнинг ёқасида «ёлғиз» қабрларга дуч келасиз. «Қоратов» нефть маҳсулотлари омборидан ўтгандан кейин, Учқудуқ бурилишидан йўл, Қипчоқ аҳоли қўрғони, Назархон мавзеи, Чилпиқ ёдгорлиги яқинларида ҳам бундай якка мозорларга кўзингиз тушади.

Хато қилсак Яратганнинг ўзи кечирсину ногоҳ ҳаётдан кўз юмган одамга дуч келган жойда хотира белгиси ўрнатиш тўғри бўлармикан?

Ж. РАҲИМОВ, Нукус шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари.

КЎЗИНГИЗНИ КАТТАРОҚ ОЧИНГ

Яқин орада Ички ишлар вазирлиги Академиясида бўлдингизми? Ўзингизни мутлақо бошқа оламда юргандай ҳис қиласиз. Турфа хил дарахтларнинг яшнаб туриши, ораста йўлакларнинг ярақлаши, руҳингизга ором бахш этувчи ўзгача иқлим бу ердаги одамларнинг саришталигини яққол акс эттириб турибди. Академия ёнидан ўтган халқа йўл оралиғидаги тўсиқ ўрнида (бу жой уларнинг ҳудудига кирмайди) ажойиб гулзор яратилди. Агар бу ердан ёзда ўтсангиз, баҳри дилингиз очилади. Шунингдек, Қорасув даҳасига туташ йўл бўйида вужудга келган арчазор ҳам атрофни яшилликка чулғаб турибди.

Ҳўш, бундай жозибадор манзара нима ҳисобига яратилди? Ҳамма бир овоздан бу эзгу ишларни Академия раҳбариятини ташаббускорлиги, жонкуярлиги билан боғлашяпти. Бу ерда таҳсил олаётган ёшлар қалбида пайдо бўлган ғурурни айтмайсизми?! Фақат иштиёқ ва ҳафсала туфайли ажиб кўркамлик яралмоқда.

Шу ўринда табиий савол туғилади. Халқа йўл ёқасида Академиядан ташқари бир нечта автокорхоналар, илмий муассасалар жойлашган. Нега улар шундоқ кўз олдидаги эзгуликдан ибрат олишмайди. Ахир атрофингиз покиза ва гўзал бўлса аввало ўзингизга яхши-ку?! Ёки шунинг учун ҳам тепадан кўрсатма кутяпсизларми?

Ш. ЖАББОРОВ.

КЎЗА КУНДА СИНМАЙДИ

Пойтахтимиздаги машина бозори «Отчопар»дан Сирғали туманига кўчирилганига уч йилдан ошди. Ўтган давр мобайнида унда янги-янги савдо расталари очилди. Ён-атрофи ўралиб, тартибга келтирилди. Асфальт ётқизилиб, қўшимча майдончалар барпо этилди. Фақат битта муҳим масала негадир ҳанузгача эътибордан четда қолмоқда.

Гап шундаки, бу ерга узоқ-яқин шаҳар ва вилоятлардан мингла́б харидорлар ташриф буюришади. Аксариятига шахсий уловларда келишади. Бозорга киришдан олдин уларни машиналарни тўхташга мўлжалланган алоҳида жойга қўйишади. Бироқ савдо-сотиқ авжига чиққан кезлар майдончалар анча торлик қилиб қолади. Оқибатда мижозлар автомобилларини шундоққина бозор олдидан ўтган «Янги Сирғали» кўчасида қолдиришга мажбур бўлишади. Айрим пайтларда йўлнинг икки четига турнакатор қилиб тизилган машиналар сафи 300-400 метрга чўзилиб кетади. Бу ўз-ўзидан сал нарида деҳқон бозорига келиб-кетувчилар ва туман аҳолисига ноқулайлик туғдиради. Кўчадан ҳар лаҳзада ўтиб турган бошқа транспорт воситалари қатновини мураккаблаштиради. Айниқса, автобус ва троллейбус қайновчиларни асабига тегади, одамлар хавотирини оширади.

Тўғри, ҳозирча бу ерда бирон-бир кўнгилсиз йўл-транспорт ҳодисаси рўй берганича йўқ. Илоҳим, рўй бермасин ҳам. Қолаверса, ДАН ходимлари энг тиғиз вақтларда қатновни тартибга солиб турибдилар. Аммо, эътибор шарт, барибир, машиналарни кўча бўйига қўйишга рухсат бермаган маъқул. Ҳарқалай, «Кўза кунда эмас, кунида синади» деган гап бежиз айтилмаган. Тегишли ташкилотлар раҳбарлари ва бозор мутасаддилари бу ҳақда бафуржа ўйлаб кўрсалар, фойдадан холи бўлмасди. Шунда ҳам одамлар ва ҳайдовчиларнинг кўнгли хотиржам тортарди, ҳам ДАН ходимларининг ташвиши камаярди.

А. ҲАЙДАРОВ.

Республикамизда янги таълим тизимининг асосини барпо этиш, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга ошириш бўйича улкан ишлар қилинаяпти. Бу масалани давлат сиёсати даражасига кўтарилгандан бош мақсадни ва унинг эзгу моҳиятини Президентимиз ўз маърузаларида атрофлича ва равшан қилиб тушунтириб бермоқдалар. Янгича таълимнинг жисмоний, маънавий баркамол авлодни вояга етказишда, замонавий билимли, малакали ва комил инсоний сифатларга эга мутахассисларни етиштиришида, бир сўз билан айтганда, Ватанимиз келажагининг ҳақиқий бунёдкорларини тарбиялашдаги ўрни ва роли бебаҳодир.

Ўткир тиғ остида

ДАВЛАТ МАБЛАҒИ — ХАЛҚ МУЛКИ

уни суиистеъмол қилишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ

Юртбошимиз иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги маърузасида таъкидлаганларидек, "**Бу масала марказда ва жойлардаги давлат ва жамоат ташкилотларининг, биринчи галда, барча катта-кичик раҳбарларнинг энг муҳим вазифаси ва бурчи бўлмоғи зарур. Уларнинг фаолиятини, обрў-эътиборини баҳолашда бу масала ҳал қилувчи мезон бўлишини ҳеч ким унутмаслиги лозим**".

Таълимни сифат жиҳатдан ўзгартиришда академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари каби янги таълим муассасаларининг аҳамияти катта. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида белгиланганидек, 2005 йилга қадар 1611 та касб-ҳунар коллежи ва 181 та академик лицей бунёд этилиб, тўққизинчи синфларни битирувчиларни ўрта махсус ва касб-ҳунар таълимига тўла қамраб олиш таъминланади. Кейинги икки-уч йил мобайнида бу борада салмоқли қадамлар қўйилди. Республикамиз пойтахтида ва жойларда замонавий лойиҳалар асосида, кўрган кўзни яйратадиган муҳташам лицейлар ва коллежлар биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Моҳир қўлли, ҳунарманд ва эл иши учун фидойи қурувчиларимиз уларни бунёд этиб, таҳсилларга совғор бўлдилар. Бундай таълим муассасаларининг қурилиши қизғин давом этмоқда.

Шу билан бирга, Ватан ва халқ ҳаётидаги бу эзгу ҳаракатнинг моҳиятини ҳамма бирдай ҳалол тушуниб, янги таълим муассасаларини барпо этишни фидоийлик ва ватанпарварлик иши деб идрок этаяпти, деб бўлмайди. Мана шу эзгу фаолиятнинг панасидан фойдаланиб баъзи қурилиш ташкилотлари ва ишбилармонлар ҳам юз бераётганлигини афсус билан таъкидлашга тўғри келади. Шундай бўлаяптики, баъзи вилоятларда лицей ва коллежлар қурилиши учун ажратилган давлат маблағларини кўпроқ ўзлаштириш мақсадида турли усулларни ишга солаётган буюртмачи ва пудратчи ташкилотлар кўзга ташланиб қолмоқда.

Худди шундай ҳолатларни мамлакатимиз раҳбари яқинда, ўтган йил якунлари ва 2000 йилда иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида кескин танқидий баҳолаб, жумладан, шундай дедилар:

«Мисол учун, Навоий вилояти, Конимех туманидаги коллежни қайта таъмирлаш қиймати 100 миллион 700 минг сўмдан 147 миллион 300 минг сўмга, Хоразм вилояти, Урганч шаҳридаги академик лицей қурилишининг қиймати 737 миллион 600 минг сўмдан 818 миллион 900 минг сўмга ошган».

Бу қинғирликлар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари томонидан ҳамда айрим молия идоралари, банк ходимлари билан биргаликда ўтган йилнинг август-декабр ойларида ўтказилган назорат ишларида ҳам яққол очилди.

Масалан, 1999 йилнинг 1 сентябр ҳолатига кўра, жами 30 та коллеж ва лицей қурилиши ва лойиҳа-смета ҳужжатлари текширилди. Шундан 9 та қурилишда лойиҳа ҳужжатлари ва смета асоссиз оширилиб, давлат маблағлари исроф қилинаётганлиги аниқланди.

...

кеттан.

Самарқанд вилоятидаги 34 коллежда ҳам белгиланган индексларни ошириб қўллаш ҳисобига 22558.2 минг сўмга объектнинг қиймати оширилишига йўл қўйилган.

Шунингдек, бош пудратчи "Сирдарёқурилиш" трести минг 2-қурилиш-монтаж бошқармаси томонидан Сирдарё шаҳридаги касб-ҳунар коллежи қурилишида бажарилган пудрат ишларининг 13.5 фоизи ёки 20693.7 минг сўмлик, Сирдарё ГРЭС қурилиш бошқармаси томонидан Ширин шаҳридаги энергетика коллежи қурилишида 18435.6 минг сўмлик, "Кўқонқурилиш" ҳиссадорлик жамияти томонидан Қўқон шаҳридаги коллеж қурилишида 4074.4 минг сўмлик, "Фарғонақурилиш" ҳиссадорлик жамияти томонидан саноат коллежи қурилишида 1824.2 минг сўмлик, "Қурилишсервис" фирмаси томонидан Қувасой коллежи қурилишида 1720.1 минг сўмлик, Андижон вилоятидаги 1105-хўжаликлараро кўчма колонна томонидан "Оқ-ёр" коллежи қурилишида 1409.5 минг сўмга, "Сурхондарёвилоятхўжаликқурилиш" жамияти қаршили 258-қурилиш ташкилоти томонидан Шеробод туманидаги 450 ўринли академик лицей қурилишида 1671.0 минг сўмга, Навоий вилоятидаги Зарафшон қурилиш бошқармаси томонидан 916.1 минг сўмлик кўшиб ёзиш йўли билан давлат маблағларини асоссиз ортиқча ўзлаштиришга йўл қўйилган.

Бундан ташқари, Фарғона вилоятида 18 та, Наманган вилоятида 32 та коллеж ва лицей қурилишида ҳам давлат маблағларини ортиқча ўзлаштириш ҳолатлари аниқланди.

Мамлакатимизда коллежлар қурилишида индекс ва материаллар нархининг фарқи ҳисобидаги пулни ва 17.546 минг сўмлик давлат маблағлари асоссиз равишда даромад қилинган. Ёки, коллежлар қурилишида индекс ва материаллар нархининг фарқи ҳисобидаги пулни ва барибор ошириб қўллаш ҳисобига

576.2 минг сўмлик ишларга давлатнинг маблағлари ноўрин сарф этилган ва бу бажарилган ишлар ҳажми коллеж қурилиши қийматига киритилган. Шунингдек, Фарғона вилояти Қўқон шаҳридаги 2-коллеж қурилишида 13570.1 минг сўмлик, Қашқадарё вилояти Қарши ва Қамаши туманларидаги 2 та коллеж объекти қурилиш бўйича 9069.1 минг сўмлик, Сурхондарё вилояти Шўрчи тиббиёт коллежи қурилишида 1852.9 минг сўмлик смета-лойиҳа ҳужжатларида белгиланмаган ҳар хил ишларни бажарилган ҳисобига қўшиб, буюртмачи пудратчи ташкилотлар томонидан ноқонуний даромад қилиб юборилган.

Бундан ташқари, буюртмачи ва пудратчи ташкилотлар томонидан, бир-бирларини алдаш, ёлғон маълумотларни тақдим этиш йўли билан қурилишга ишлатилган материаллар миқдорини ва нархини сохта усулда ошириб, икки баробар даромад олиш ҳолатлари ҳам аниқланди. Тошкент вилояти бўйича 5695.8 минг сўмга, Самарқанд вилояти бўйича 5267.2 минг сўмга, Сурхондарё вилояти бўйича 3579.2 минг сўмга, Бухоро вилояти бўйича 2774.4 минг сўмга, Андижон вилояти бўйича 2503.1 минг сўмга, Хоразм вилояти бўйича 2369.6 минг сўмга, Қашқадарё вилояти бўйича 2262.0 минг сўмга ва Қорақалпоғистон Республикаси бўйича 2622.1 минг сўмга давлат маблағлари пудратчи ташкилотлар томонидан ортиқча даромад қилиниб олинганлиги аниқланди.

Бу каби камчиликлар Жиззах, Қашқадарё ва Тошкент вилоятларида текширилган объектларда ҳам аниқланган.

Андижон вилояти Жалолқудуқ туманидаги 300 ўринли касб-ҳунар коллежи қурилишида бош пудратчи 1-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна томонидан объектнинг смета-лойиҳа ҳужжатларида кўзда тутилмаган ишларни бажарганлиги учун 1698.5 минг сўмга, туман ҳудудини ободонлаштириш ишларини бажарганлиги учун

объектларнинг белгиланган қиймати Тошкент вилояти Тошкент тумани Кенисой коллежида — 178752.2 минг сўмга, Қибрай тумани Тузел коллежида — 149026.4 минг сўмга, Оҳангарон туманидаги бизнес коллежида — 89131.5 минг сўмга, Пахтачи тумани коллежида — 64548.8 минг сўмга ошиб

хонаси объект қурилишига ишлатилган ҳар бир килограммининг баҳоси 214 сўмдан бўлган миҳли буюртмачига 447 сўм 48 тийиндан, ҳар бир тонна сининг баҳоси 48762 сўмдан бўлган металлни 58030 сўмдан нархлаб, бор-йўғи икки хил материалларнинг ўзидан 227 минг сўмлик давлат маблағларини ноқонуний ўзлаштирган. Бу каби мисолларни яна келтириш мумкин.

"Ўзшишасоззабовтузумсаноатлойиҳа", "Ўзсавдолойиҳа" каби ташкилотлар ишлаб чиққан смета-лойиҳа ҳужжатларида объектларнинг смета қийматларига ҳар хил ортиқча харажатлар элементлари киритилиб, объектлар қийматлари (нархлари) "семиртирилади".

Масалан, "Ўзқишлоқлойиҳа" институти ишлаб чиққан, Чиноз туманидаги 600/100 ўринли коллеж қурилиши смета-лойиҳа ҳужжатларида объектнинг базис қийматига 1.4 фоиз "қўшимча тасдиқ ва иш стажи", 1.5 фоизлик бошқа ортиқча тўлов элементларини белгилаб, мотордан чиқарилган баҳоси 5124 сўмдан бўлган 128 тонна цементни "Тоир" хусусий фирмаси Денов тумани Юрчи қишлоқ коллежига 12718 сўмдан баҳолаб берган, ишлаб чиқарувчилар истеъмолчигача етиб келгунга цементнинг нархи 2.5 бараборга ошиб кетган. Бу каби мисоллар оз эмас.

"Ўзқишлоқлойиҳа", "Ўзгипроагроқурилиш"

Шу ўринда айтиб ўтишимиз керакки, Қўмитамиз томонидан ўтган йилнинг иккинчи ярим йиллигида республикада 8 та касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар объектларида назорат-текширув ишлари ўтказилиб, уларда 216 миллион 4 минг сўм миқдоридаги давлат маблағларни ҳар хил усуллар билан даромад қилинганлиги аниқланиб, улар тегишли тартибда қайта тикланди.

Текширишда аниқланган давлат маблағини ноқонуний ўзлаштириш фактлари, далиллари юзасидан вилоят ҳокимликларига, бир неча марта буюртмачиларга ва бошқа айбдор ташкилотлар номига кўрсатмалар юборилди. Тўртта жиддий ҳолатда текшириш натижалари прокуратура органларига маълум қилинди. Берилган кўрсатмаларга асосан, ҳужжатлар, корхунлар ва субъектлар ва бошқарув органларидан 8 нафар ходим вазифасидан озод этилганлиги, 95 нафар ходимга қайфдан эълон қилинганлиги, 61 нафар ходимга ўртача ойлик иш ҳақининг 20-40 фоизи миқдорида жарима солинганлиги, 51 нафар ходимга йўл қўйган хато ва камчиликлари кўрсатилганлиги тўғрисида маълумотлар олинди.

Академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари қурилишларида ва қайта таъмирланишида моливий интизом га риоя этилиши юзасидан ўтказилган текширувларнинг айрим далилларигина тилга олдик, холос. Аммо шу нохуш далилларнинг ўзи ҳам, давлатимиз алоҳида эътибор қаратиб келаётган, биз фарзандларимиз ўқиб, тарбия кўрадиган кутлуғ масканларни таъмирлашда ноқонуний қурилиш соҳасида айрим қинғирликлар содир этилаётганлигини яққол кўрсатади. Бундай ҳолатлар рўй беришининг сабаблари, аввало, ўзлаштириш ва тўғри назоратнинг йўқлиги билан изоҳланади.

Ҳар бир ҳолат бўйича асосли таҳлил, юзага чиққан камчиликлар учун айбдорлар жазоланиши лозим. Бундан ташқари, ушбу объектлар қурилишини кераксиз мукаммал, маблағларидан ошиб кетиш, давлат билан таълим муассасаларини ҳам тўғри ишлатилмаган, амалга ошириладиган ишларни назорат ила ўтказиш ва белгиланган нархлар бўйича тўлиқ бажарилишини таъминлаш талаб этилади.

Бундан ташқари, ушбу объектлар қурилишини кераклича моддий-техник ресурслар билан таъминлашда ҳаддан ташқари ҳар хил "воситачи" таъминотчи ташкилотларнинг аралашувига йўл қўйилган. Масалан, Тошкент шаҳар лицейларининг бирига Фарғона вилоятидаги "Кварц" ҳиссадорлик жамиятида ишлаб чиқарилган дераза ойнасининг баҳоси 3 та "воситачи" ташкилотлар орқали олиб келиниши ҳисобига 148 фоизга ошиб кетган. Ёки "Қизилқумцемент" ҳиссадорлик жамиятида ишлаб

Қонун олдида ҳамма тенг, — давлат маблағи, бу — халқ мулки, Ватан бойлиги. Уларнинг суиистеъмол қилинишига ҳеч қачон йўл қўйилмайди.

Боймурод УЛАШОВ, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш қўмитасининг бўлим бошлиғи.

ЁВУЗЛИККА ҚАРШИ ОГОҲЛИК

Бундан бир йил муқаддам Тошкент марказида рўй берган қўпорувчилик ҳаракатлари юрагимиз ва хотирамизда ўчмас қора из қолдирди. Бу воқеа 16 юртдошимиз хонадонига кутилмаган оғир йўқотиш, юртимизга эса нотинчлик олиб келди. Ўшанда турфа миш-мишлар туғилди. Террорчиларнинг кимлиги ҳақида ҳам турли хил тахминлар айтилди. Аммо мамлакатимиз ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, хавфсизлик хизмати ходимларининг тезкор ҳаракатлари туфайли жиноятчиларнинг асосий қисми қўлга олинди ва қилмишларига яраша жазоланди.

Террорчилар шу қабиҳ йўл билан халқ орасида ваҳима туғдиришни, парокандалик уйғотишни кўзлаган эдилар. Аммо портлаш содир бўлганидан кейин орадан кўп вақт ўтмай Йўлбошчимиз ўз ҳаётини хавф остига қўйиб, Мустақиллик майдонига етиб келганлиги ва халқимизни якдиллик ва ҳамжиҳатликка даъват этганлиги кўнгилларга тоғдек далда бўлди. Террорчилар ва улар ортида турган қора кучларнинг режалари саробга айланди.

Орадан бир йил ўтди. Экстремистик кучлар минтақамиздаги барқарорликни издан чиқариш борасидаги қабиҳ режаларидан ҳамон қайтганлари йўқ. Ўтган йил кузида Қирғизистонда ва йил охирида Янгиобод шаҳрида рўй берган воқеалар бунга далил бўла олади. Хўш, террорчиларнинг мақсади нима? Улар нега ўз ватандошларининг қонини тўкишдан ҳам ҳайиқмаяптилар?

Кейинги кунларда хориж матбуотида эълон қилинган бир қатор мақолалар бу саволларимизга жавоб бўла олади. Масалан, Москвада нашр этиладиган «Независимая газета»нинг 3 феврал сонида эълон қилинган «Экстремизмнинг қўрқинч қиёфаси» номли мақолада террорчиларнинг МДҲ доирасидаги ҳаракатлари ва уларнинг ҳомийлари ҳақида фикр юритилган. Унда ёзилишича, террорчилар Покистон, Афғонистон, Туркия, Саудия Арабистони ва бошқа бир қатор араб давлатларидаги экстремистик ташкилотлар ва айрим шахслар томонидан маблағ билан таъминланмоқда. Мақолада бундай ташкилот ва шахсларнинг номлари ҳам айтиб ўтилган.

Афғонистондаги «Толибон» ҳаракати ва АҚШ томонидан биринчи даражали террорчи деб эълон қилинган Усама бин Ладен ана шундай ҳомийлар сирасига киради. Газетанинг ёзишича, ўтган йили августда Усама бин Ладен Бирлашган Тожик муҳолифати вакиллари орқали Қирғизистонга суқулиб кирган террорчиларга 130 минг доллар берган. Ушандан бир оз кейин Карачи шаҳрида Покистон, Саудия Арабистони, Қувайт, Иордания, Миср, Кашмир ва Чеченистондаги жангариларнинг вакиллари иштирокида йиғилиш бўлиб ўтган. Унда ҳаракатларни мувофиқлаштириш, Чеченистон, Кашмир жангариларига ва Тоҳир Йўлдошев бошчилигидаги террорчиларга йирик маблағ ажратишга қарор қилинган.

Ғарб матбуотининг ёзишича, Усама бин Ладен ҳозирги пайтда дунёдаги 50 дан ортиқ диний-экстремистик ташкилотни маблағ билан таъминлаб турибди. Унинг мақсади «Бирлашган Ислом давлати» қуриш эмиш. Бунинг учун «Жаҳон ислом инқилоби» амалга оширилиб, XXI асрда Осиё, Африка ва Европадаги 50 мамлакат, кейинчалик, Шимолий ва Жанубий Африка, Австралия ва ҳатто Гренландия ислом давлати таркибига кирар эмиш. 2100 йилда ер курраси ягона Ислом давлати – халифаликка айланар эмиш. Бу «режа»ни амалга ошириш учун қанча қон тўкилиши кераклигини ўзингиз тасаввур қилиб кўраверинг. «Жаҳон ислом инқилоби» ҳақидаги сафсаталарнинг 1917 йилда амалга оширилган «Қизил инқилоб»дан нима фарқи бор? Коммунистлар ҳам бутун дунёга большевизмни ёйишни режалаштирган эдилар. Бу мантиқсиз, хом хаёл маҳсули неча миллион одамнинг ҳаётига зомин бўлганини ҳаммамиз яхши биламиз.

Гарчи «Жаҳон ислом инқилоби» ғояси мантиқсиз бўлиб туюлса-да, аҳолининг саводсиз, ночор қисмидан хайрихоҳлар топаётганидан кўз юмиб бўлмайди. Террорчиларнинг ҳомийлари асосий эътиборларини Марказий Осиёга қаратаётганлари бежиз эмас. Улар мустақил республикалардаги ўтиш даври қийинчиликларидан фойдаланиб қолишга уринмоқдалар. Турли хил варақалар, миш-мишлар тарқатмоқдалар. Тожикистон билан Қирғизистон чегараси ва Афғонистоннинг Шимолий ҳудудлари орқали бутун минтақага таҳдид солишга уринмоқдалар.

Қирғизистон хавфсизлик кенгаши котиби Болот Жонузоқов яқинда «Кабар» агентлигида бўлиб ўтган брифингда 700 кишилик террорчилар гуруҳи ҳамон Тожикистоннинг чегарадош ҳудудларида турганлигини ва бу Қирғизистон хавфсизлигига жиддий таҳдид солаётганлигини таъкидлади.

Кейинги пайтда Қирғизистон жанубида диний-экстремистик руҳдаги варақа, китоб ва журналлар тарқатиш ҳоллари тез-тез учраб турганлиги минтақа учун бундай хавф сақланиб қолаётганлигини кўрсатиб турибди.

Бугунги кунда терроризм давримизнинг энг хатарли ҳодисасига айланиб қолди. Миср, Туркия, Жазоир, Исроил, Ҳиндистон каби мамлакатлар неча йиллардан бери бу офатга қарши курашиб келадилар. Яқинда Жазоирда 20 араб мамлакати ички ишлар вазирлари тўпланиб, терроризмга қарши курашда кучларни бирлаштириш ҳақида келишиб олдилар, БМТнинг шу мавзуда халқаро конференция чақириш ҳақидаги таклифини қўллаб-қувватладилар.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг ўтган йил ноябр ойида Истанбул шаҳрида бўлиб ўтган ЕХҲТ анжуманида бу борада билдирган фикрлари, терроризмга қарши кураш бўйича Халқаро марказ тузиш таклифи нақадар ўринли бўлганлигини воқеликнинг ўзи исботлаб турибди. Бу таклиф МДҲ давлат раҳбарларининг йиғилишида ҳам тўла қўллаб-қувватланди. Шу йил баҳор ойларида Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Россия ҳарбий қисмлари иштирокида ўтказиладиган «Ҳамдўстликнинг жанубий қалқони — 2000» машқлари террорчиларнинг хуружларига муносиб жавоб бўлади.

Юртбошимиз иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги маърузасида таъкидлаганидек, «Биз ислом дини ота-боболаримиз дини эканини, у биз учун ҳам иймон, ҳам ахлоқ, ҳам диёнат, ҳам маърифат эканини доимо юксак қадрлаймиз... Айни пайтда муқаддас динимиз шаънига доғ туширмоқчи бўлган, ундан ғаразли сиёсий мақсадларда фойдаланишни истайдиган кимсалар ва кучлар билан ҳеч қачон муроса қилолмаймиз».

Мамлакатимизда диний экстремизмнинг йўлига ишончли ғов қўйиш борасида амалга оширилаётган ишлар барчамизга яхши маълум. Аммо хавф-хатарни камайтириш, юртимиз тинчлик-осойишталигини таъминлашнинг муҳим шарти фуқароларимизнинг якдиллиги ва ҳушёрлигидир. Биз агар ҳаётнинг ҳар жабҳасида фаол бўлсак, улуғ неъмат — мустақиллигимизни эъзозлаб, бунёдкорлик ва маърифат сари интилсак, иқтисодиётимизни мустаҳкамлаб, жаҳон ҳамжамиятидан мустаҳкам ўрин эгаллаcак, хурофот бандалари ҳеч қачон бизнинг тинч ҳаётимизга, хавфсизлигимизга, ҳудудларимиз дахлсизлигига таҳдид қилолмайди.

Насриддин МУҲАММАДИЕВ.

«ЎЗҚИШЛОҚЭЛЕКТРҚУРИЛИШ»

очиқ турдаги акционерлик жамияти

2000 йил 23 мартда

акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказади.

Йиғилиш қуйидаги манзилда бўлиб ўтади: Самарқанд шаҳри, Миршарапов кўчаси, 7-уй.
Акциядорларни рўйхатга олиш соат 8.00 да бошланади.
Мажлис акциядорлик жамияти мажлислар залида соат10.00 да бошланади.

КУН ТАРТИБИ:

1. *«Ўзқишлоқэлектрқурилиш» акционерлик жамиятининг 1999 йил иш фаолияти тўғрисида ҳисобот ва 2000 йил вазифалари тўғрисида.*
2. *Акционерлик жамиятининг 1999 йил ҳисоботи ва йиллик балансини тасдиқлаш.*
3. *Тафтиш комиссияси ҳисоботини тасдиқлаш.*
4. *Дивиденд миқдори ва уни тўлаш тартибини тасдиқлаш.*
5. *Бошқа масалалар.*

Маълумотлар олиш учун телефон 8(366-2) 22-71-35

Кузатув кенгаши.

«ЎЗҚИШЛОҚЭЛЕКТРҚУРИЛИШ» ОТАЖнинг 2000 йил 1 январга бўлган баланси.

минг сўм ҳисобида

Кўрсаткичларнинг номи	Актив	Пассив
Асосий воситаларнинг қолдиқ қиймати	*73245*	
Капитал қўйилмалар	*4443*	
Ишлаб чиқариш заҳиралари	*226569*	
Пул маблағлари ва қимматли қоғозлар	*22036*	
Дебитор ва кредитор қарзлар	*114963*	*135031*
Бюджет бўйича қарзлар		*36783*
Ижтимоий суғурта ва таъминот бўйича қарзлар		*36942*
Меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарзлар		*20360*
Устав капитали		*62037*
Резерев капитал		*86040*
Тақсимланмаган фойда		*64063*
БАЛАНС	*441256*	*441256*

1999 йил учун барча солиқлар тўлангандан кейин қолган соф фойда 12086 м.с.

2557

ТЕХНИКА МАВСУМГА ШАЙ

Бултур пахта тайёрлаш режасини пойтахт вилоятида иккинчи бўлиб ошириб бажарган оққўрғонлик заршуносларнинг бу йилги нияти янада улкан. Улар 14 минг гектар майдонда ғўза парваришлаб, давлат қабул пунктларига 39 минг тонна қимматли саноат хомашёси етказиб беришга аҳд қилган. Шу мақсадда туман хўжаликларида баҳорги экиш мавсумига пухта ҳозирлик кўрилаётир. Айни пайтда бу ерда ички ариқ-зовурларни тозалаш ниҳоясига етказилмоқда. Бунинг учун 21 экскoватордан унумли фойдаланилмоқда.

Туманда мавжуд барча экиш агрегатлари мавсумга олдиндан шай қилиб қўйилди. Бунда ишчи ва механизаторларга зарур иш шароити яратиб берилгани муҳим омил бўлди. Бу борада "Маданият", "Озод", "Оққўрғон", Охунбобоев, Сегизбоев номидаги хўжаликларда амалга оширилаётган ишлар айниқса диққатга сазовордир.

«МУСТАҚИЛ ЮРТ ФАРЗАНДЛАРИМИЗ»

Яқинда Сурхондарё вилоятидаги Ғафур Ғулом номли марказий кутубхонада «Соғлом авлод – Ўзбекистон келажаги» деб номланган адабий кеча бўлиб ўтди. «Соғлом авлод йили»га бағишланган мазкур тадбирда Термиз шаҳридаги 9 ва 13-ўрта мактаблар ўқувчилари иштирок этишди.

Кутубхона бош услубчиси Тўрабек Шамсиев Президентнинг сессияда сўзлаган нутқи юзасидан ўқувчилар билан ўз фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашди. Тадбир давомида ўқувчилар Ватан, Она, Ўзбекистон ҳақида шеърлар айтишди, шунингдек, кутубхона маъмурияти томонидан ташкил этилган викторина саволларига жавоб бериб, ўз билимларини синаб кўрдилар. Фаол иштирокчилар эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Кеча сўнггида «Мустақил юрт фарзандларимиз» деб номланган китоблар кўргазмаси намойиш қилинди.

Садбархон ЖЎРАЕВА.

ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А. Каримовнинг иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясидаги маърузасида илгари сурилган ғояларни ёшлар онгига чуқурроқ сингдириш, шунингдек, уларнинг мустақиллик йилларида эришилган тажрибалар ҳақидаги фикр-мулоҳазалари, таклифларини ўрганиш, фикрлаш кўникмаларини рағбатлантириш, интеллектуал салоҳиятларини Ватан, Миллат равнақи йўлидаги эзгу ишларга йўналтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш «Улуғбек» жамғармаси

«Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт — пировард мақсадимиз»
мавзусида ўқувчи, талаба ва аспирантларнинг энг яхши иншо ва рефератлари учун ўқув юртлариаро республика кўрик-танлови ўтказилишини эълон қилади.

Танловда республика олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг барча ўқувчи, талаба ва аспирантлари қатнашишлари мумкин.

Мазкур кўрик-танлов қуйидаги мавзулар бўйича ўтказилади:

1. *Демократик қадриятлар ва уларнинг моҳияти.*
2. *Эркинлик — бахтли яшаш манбаи.*
3. *Ёшлар — буюк келажак пойдевори.*
4. *Соғлом авлод — жамият таянчи.*
5. *Миллий ғоя ва миллий мафкура — менинг тақдиримда.*
6. *Ташаббуссиз яшаб бўлмас.*
7. *Хавфсизликни мен қандай тушунаман?*
8. *Ватан — миллат бешиги.*
9. *Бозор иқтисодиёти — фаровон ва эркин яшаш манбаи.*
10. *Давлатим — савлатим менинг.*
11. *Қонун бор жойда эркинлик бор.*
12. *Тенглар ичида тенг яшаш — бизнинг мақсадимиз.*
13. *Комил инсон — жамият кўрки.*
14. *Ёшлар — буюк давлат келажаги.*
15. *Тинчликсеварлик — миллатим сифати.*
16. *Ота-онам — фахрим менинг.*
17. *Биз замоннинг фидойиларимиз.*
18. *Ёниб яшаш — менинг мақсадим.*
19. *Тадбиркорлик — фаровонлик манбаи.*
20. *Фаровон ҳаёт — бизнинг идеалимиз.*
21. *Она — энг комил инсон.*

Ишлар юқоридаги мавзулардан бири бўйича иншо ва реферат шаклида ёзилиши, шунингдек, ўқув юртида ташкил этиладиган илмий-амалий семинар ёки анжуманда маъруза сифатида ўқилиши ҳам мумкин.

Биринчи ўринни эгаллаган ёзма иш муаллифи (илмий раҳбари кўрсатилган ҳолда) танловнинг якунловчи босқичида иштирок этиш учун жорий йилнинг 20 февралидан 1 майига қадар республика «Улуғбек» жамғармасига тақдим этилади.

Энг яхши деб топилган иншо ва рефератлар вазирлик томонидан махсус тўплам шаклида нашр этилади.

Ғолиб чиққан муаллифлар республика «Улуғбек» жамғармасининг қуйидаги пул мукофотлари ва дипломлари билан тақдирланади:

1. **Иккита биринчи ўрин учун ҳар бири — 30000 сўмдан.**
2. **Олтита иккинчи ўрин учун ҳар бири — 20000 сўмдан.**
3. **Ўнта учинчи ўрин учун ҳар бири — 15000 сўмдан.**

Танловга марҳамат!

Манзилимиз: 700027, Тошкент шаҳри, Фурқат кўчаси, 1-уй, «Улуғбек» жамғармаси бошқаруви.
Маълумот учун телефонлар: 45-23-48, 45-96-96, 45-24-57.

2561

Қўшхабар

ТАДБИРКОР РАҚОБАТГА КИРИШДИ

Оққўрғон туманида хусусий Машина-трактор парки /МТП/ иш бошлади. Тадбиркор Йўлдош Дўлонов ўзининг "Мурод" хусусий фирмаси қошида ташкил этган бу корхона асосан деҳқон-фермер хўжаликларига техника хизмати кўрсатиш мақсадида очилган. Мазкур корхона ҳозирданоқ туман Машина-трактор парки давлат акциядорлик жамияти билан эркин рақоботга киришмоқда. Тўртта "КА-7ОО", учта оддий ҳайдов трактори ҳамда бир неча бошқа қишлоқ хўжалик техникаси ёрдамида мижозларнинг буюртмаларини бажариб бера бошлади. Эътиборли томони шундаки, таклиф этилаётган хизматлар бу ерда арзон ва сифатли амалга оширилади. Масалан, "Маданият" хўжалиги хусусий МТП хизматларидан фойланиб кузги-қишки мавсум давомида тўрт миллион сўмдан ортиқ маблағни иқтисод қилиб қолди.

Н. ДУШАЕВ, ЎзА мухбири

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАН ВА ТЕХНИКА ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ

Маънавият ва маърифат соҳасидаги 1998-2000 йилларда босилган энг яхши монография, дарслик ёки ўқув қўлланмасига

2000 ЙИЛ ТАНЛОВИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танловнинг мақсади: *маънавият ва маърифат соҳасидаги муҳим илмий изланишларни рағбатлантириш.*

Танлов ғолиблари:

дипломлар ва **200,0 минг сўм (1-ўрин), 100,0 минг сўм (2-ўрин) ва 50,0 минг сўм (3-ўрин)** пул мукофотлари билан тақдирланадилар.

Танлов шартлари: ҳужжатларни тўлдириш ва топшириш билан ЎзР ФТДҚ, ЎзР Фанлар Академияси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида танишиш мумкин.

Танловда иштирок этиш учун аризалар ЎзР ФТДҚ да 2000 йил 1 ноябргача ҳар куни соат 14.00 дан 17.00 гача қабул қилинади (шанба ва якшанбадан ташқари).

Танлов натижалари 2000 йил декабрда эълон қилинади.

Манзил: 700017, Тошкент ш., Ҳ. Сулаймонова кўчаси, 29. ЎзР ФТДҚ, 359-хона.
Маълумот учун телефонлар: 139-11-50; 139-12-05; 139-18-46.

2554

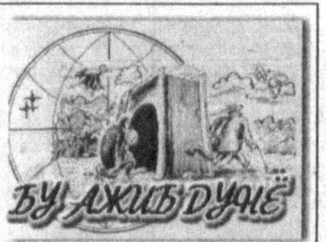

98 ЁШЛИК ЧЕМПИОН

ГРЕЦИЯ фуқароси Димитриос Иординис 1976 йили Афина шаҳрида ўтказилган марафонча югуришда маррага 4 соату 33 дақиқада етиб келди. Томошабинлар уни гуллар ва қарсаклар билан кутиб олишди. Бу олқиш ва табриклар спортчининг кўрсатган натижасига эмас, балки ёшига берилган эди. Ахир Иординиснинг ёши 98 да эди-да!

ДУНЁДА ЭНГ ЙЎҒОН ДАРАХТ

Сицилиядаги Этна тоғида ўсаётган каштан (қорақайинлар оиласига мансуб дарахт) ва Туркия шарқида ўсаётган чинордир. Каштанга қачонлардир чақмоқ тушган ва шундан сўнг ҳам танасининг диаметри 51 метрни ташкил этади, чинор эса 42 метр.

ЭЪЛОН

"FIKR" ИЖОДИЙ УЮШМАСИ республикамизда рўй бераётган чуқур иқтисодий ислоҳотлар, халқ фаровонлигини ошириш ва давлат равнақини мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаётган тарихий ўзгаришлар ҳамда амалий ишлар билан кенг оммани янада яқинроқ таништириш ва уларни абадийлаштириш мақсадида, туркум асарларни яратишга киришганлиги муносабати билан, республикамизнинг ҳар бир вилоятидан, **"ВИЛОЯТДАГИ ВАКИЛ"** вазифасига журналистларни ишга қабул қилади. Номзодлар қуйидаги талабларга жавоб беришлари шарт:

- олий маълумотли;
- журналистика соҳасида ишлаган;
- ўзбек тилини мукаммал ва рус тилини биладиган;
- ёши 45 ёшдан ошмаган;
- иқтисод соҳасида кенг дунёқарашга эга.

Ўзингиз тўғрингиздаги қисқа ва аниқ маълумотларни, 6х9 см суратингизни қуйидаги манзилга, эълон чиққан кундан бошлаб бир ой ичида жўнатишингиз мумкин:

700170, Тошкент ш., акад. Ҳ. Абдуллаев кўчаси, 77а, 208 хона, тел./факс: 162-79-59. "Fikr" ижодий уюшмасига.

2560

ТС-Технология

Кимдир эски усуллар билан ишлайди, кимдир компьютер техникаси афзаллигига ишонмайди, кимдир эса ўз соҳасининг пешқадами бўлади!

TS-Technology компьютерлари

Самарқанд ш., А.Темур кўчаси 222.
Тел/факс: 22-09-54, 22-82-57, 22-24-75.

2518

Майдон Маҳорат Матонат

ОҚ КИЙИМЛИ ЎҒЛОНЛАР САРДОРИ

Бир минг тўққиз юз етмиш биринчи ё етмиш иккинчи йил эди. Хўжамқулнинг оёғидаги оғриқ кучайиб, юролмай қолди. Кўплаб дўхтирларга мурожаат қилинди. Шунда улардан бири тўртинчи синфда ўқиётган Хўжамқул чалинган касалликнинг ягона давоси жисмоний ҳаракат — спорт билан мунтазам шуғулланиш эканлигини айтди. Ноумид шайтон, деб Х. Хўжақулов ҳам шу кундан бошлаб спорт билан яқин дўст тутинди.

Ана ўша касалманд болакай бугун каратэ бўйича қора белбоғ бешинчи Дан соҳиби. У даставвал спортнинг эркин кураш тури билан шуғулланди. Катта-кичик мусобақаларда совриндор бўлди. Аммо қандайдир ички туйғу уни каратэчиларнинг оқ либосини кийишга ундади. Бу туйғулар бора-бора эҳтиёжга айланди.

Хўжамқул асли ҳаракатчан, интилувчан йигит. Шу интилиш унга аста-секин халқаро мусобақаларда омад келтира бошлади.

1995 йил. Аввалига Чимкентда ўтказилган нуфузли беллашувда кумуш медал билан тақдирланди. Сўнгра Германияда бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида совринли ўринлардан бирини қўлга киритди. Кейинги йилги жаҳон биринчилиги АҚШда ташкил этилиб, Хўжамқул шуҳрат шоҳсупасининг иккинчи поғонасини банд қилди.

Ва, ниҳоят, 1999 йил Австралия. Х. Хўжақулов Гран-при туркумидаги нуфузли халқаро мусобақада барча рақибларидан устун келиб, олтин медални қўлга киритди. Унинг ғалабаси шарафига мамлакатимиз мадҳияси янгради, байроғимиз кўтарилди. Бир тасаввур қилинг-а, Австралия қаерда-ю, биз қаерда?! Шу диёрда Ўзбекистон мадҳияси янграётир.

Спортимиз юлдузлари

Ватанимиз спорт мухлисларининг кўпчилиги Хўжамқулнинг машҳур киноактёр ва спортчи Чак Норриснинг ҳам шогирди, ҳам оиласининг аъзоси эканлигини билмаса керак. Қандай қилиб дейсизми? Бу ҳақда Хўжамқулнинг ўзи шундай ҳикоя қилади.

— Ҳар йили Лас-вегасда Чак Норис усули бўйича норасмий жаҳон чемпионати ўтказилади. Унинг бундай номланишига сабаб — Норис жаноблари каратэ, бокс, таэквандо, самбо ва бошқа якка кураш санъатларини уйғунлаштирган ҳолда янги спорт тури яратган. Бундан мақсад — эзгулик. Бу эзгулик турнирнинг шиорида ўз аксини топган: «Биз наркоманияга, терроризмга қаршимиз. Марҳамат, ким зўр бўлса, мана шу мусобақада кучини кўрсатсин».

1995 йили ана шу мусобақада мен ҳам қатнашдим. Ва ўз вазнимда барча рақибларимни мағлуб этиб, бош мукофот соҳиби бўлдим. Шунда Чак Норис ёнимга келиб, сени оилам аъзолигига қабул қилмоқчиман, розимисан, деди. Мен тасдиқ сифатида бош чайқадим. Орадан ўтган вақт давомида у кишидан кўп нарсани ўргандим. Муносабатларимиз ҳам ака-укаларникидай.

Ҳозирда пойтахтимиздаги «Азамат-Карим» соғломлаштириш маркази каратэ тўгарагида ёшларга мураббийлик қилаётган Х. Хўжақулов ўтган йили «Замин юлдузи» мукофоти совриндори ҳам бўлди.

Халқимизда шогирд устоздан ўтиши керак, деган гап бор. Хўжамқул мураббийлик қилаётган ёшлар ҳам шунинг ҳаракатида. Чунки улар ҳали 12-13 ёшга тўлмасдан жаҳон чемпиони бўлиб улгуришди. Масалан, Фазлиддин Сапиев ва Рустам Тошназаров ўтган йили Германияда шундай шарафга муяссар бўлишди. 1998 йили эса Умид Мададқулов Венгрияда жаҳон кубогини қўлга киритди.

— Айни кунда қизларимиз ҳам нималарга қодирлигини намойиш этишмоқда, — дейди Хўжамқул. — Энди 14 ёшга кирган Н. Назарова ўтган йилги жаҳон кубогида барча рақибларини катта устунлик билан енгиб, олтин медални қўлга киритди. Агар ҳозир дунё каратэ саҳнасида Япония, Франция, Англия давлатлари олдинги ўринларда турса, уч-тўрт йилдан кейин Ўзбекистон ҳам шубҳасиз ана шу қаторга қўшилади. Ёшлар ўртасидаги мусобақаларнинг ҳеч қайси биридан медалсиз қайтмаётганимиз бунга асос бўла олади.

— Бир нарсадан доим мағрурланиб юрамиз, — суҳбатимизга якун ясади Хўжамқул. — Бу ҳам бўлса мустақиллик берган имконият. Агар истиқлолга эришмаганимизда бизга шундай шароитлар яратилар, ўзбек йигитлари жаҳон чемпиони бўлармиди?! Собиқ тузум даврида ҳатто каратэ билан шуғулланиш ман қилиниб, ертўлаю подвалларда машқ қилган вақтларимиз бўлди. Балки бошқаларга эриш туюлар, лекин менинг энг бахтли онларим нима, биласизми? Кўз олдингизга келтиринг, хорижий мамлакатда мусобақа якунланди. Ҳурмат шоҳсупасининг биринчи поғонасига ўзбек йигити чиқди. Сухандон эълон қилди: жаҳон чемпиони Фазлиддин Сапиев, ЎЗБЕКИСТОН!!! Ана шундай дақиқалар бундан кейин ҳам давом этаверсин.

О. РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Анъанавий турнир

19-20 феврал кунлари пойтахтимиздаги «Юнусобод» спорт мажмуида эркин ва юнон-рум кураши бўйича анъанавий «Мустақиллик кубоги» мусобақалари бўлиб ўтади.

Айни кунгача жаҳоннинг 35 давлати спортчилари ушбу халқаро турнирда қатнашиш истагини билдирдилар. Улар орасида Греция, Италия, АҚШ, Хитой, Россия, Финляндия, Япония, Эрон ва бошқа кўпгина мамлакатларнинг машҳур курашчиларини учратиш мумкин.

ДУНЁ ПОЛВОНЛАРИ ТОШКЕНТГА ОШИҚМОҚДА

Кўриб турганингиздек, турнирга қизиқиш кучайган. «Мустақиллик кубоги»нинг юксак савияда ташкил этилиши бунинг дастлабки сабаби бўлса, иккинчидан, бу ерда ғолиб бўлган спортчилар Олимпиадада қатнашиш ҳуқуқини берадиган йўлланма учун катта имкониятга эга бўладилар.

Ана шу нуфузли беллашувда Ватанимиз шарафини юнон-рум кураши бўйича Дилшод Орипов, Баҳодир Қурбонов, Шамсиддин Худойбердиев, Руслан Биктяков, Юрий Витт, эркин курашчиларимиздан эса Руслан Хинчагов, Адҳам Очилов, Рамил Исломов, Сослан Фраев сингари моҳир полвонларимиз ҳимоя қилишади.

Озод БЕК,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТИЛЛА ИСИРҒА МОЖАРОСИ

ёхуд гўзалликни англаш хусусида

«Олдин товуқ пайдо бўлганми ёки тухум?» Ушбу савол билан материалистларни хўп эсанкиратиб қўйишган эди бир пайтлар. Бугун шундай сўров билан кўпчиликни қойил қолдираман, десангиз, қаттиқ адашасиз. Ҳозир товуқсиз тухум, тухумсиз товуқ ҳам яратишворяпти, айрим азаматлар. Айни пайтда «мўда»да бўлган лутфни эса мана биз қулоғингизга шипшитиб қўйишимиз мумкин: «Олдин одам пайдо бўлганми ёки зебу зийнат?»

Дарҳақиқат, бу икки унсур бугунги кунда бир-бирига шунчалик вобастаки, одамни зебу-зийнатдан, зебу зийнатни одамдан айро тасаввур қилиш қийин. Бири-бирини тўлдириб, бири-бирини мукаммаллаштириб бораяпти.

Эҳ-ҳе, безак учун нималарни ўйлаб топишмади, дейсиз: бу ёғи тиллаю кумушдан тортиб, у ёғи сойдаги оддий тошгача. «Ҳаҳ, тиниб-тинчимаган одамлар-а» деймиз баъзан машҳур онахонимизга тақлид қилиб.

Алқисса, ўзимиз гувоҳи бўлган воқеани таважжуҳингизга етказмоқчимиз. Яқинда хизмат юзасидан Тошкентдаги боғчалардан бирида бўлган эдик. Мудира опа ҳали келмаган экан. Ҳовлида ўрнатилган қатор ўриндиқлардан бирига энди ўтирган эдим, келбатидан от тугул, одам ҳам ҳуркадиган, барзангинамо бир киши ўзининг алоло-шовқини билан ҳовлини тўлдириб кириб келди. «Шортик» деб аталувчи калта иштон кийиб олган (ўзбекка кўп хунук кўринар экан), ялангтўш. Тарбиячидан боғча мудирасининг ҳали келмаганини эшитиб, важоҳат билан ёнимдаги ўриндиққа чўкди. Чўнтагидан «ғарбона лаззат» берувчи сигарет чиқариб, жимжимадор ёндиргичи билан «чиқ» этиб ёқди-да, ҳузур қилиб тортди (боядаги кайфияти олдида бу ҳузур ажаб номутаносиб кўринди).

— Баҳай, тақсир, серташвишсиз? —деган сўровим, тутаб турган вужудга ёғ сепгандек бўлди шекилли, «повв» этиб ёниб кетди:

— Буларнинг бари ўғри. Қизим қулоғидаги тилла исирғасини йўқотиб борди боғчадан. Шулар олган-да. Ким оларди бошқа. Ёш болалар тилланинг фаҳмига етмаса...

Алоҳал, мудира келиб қолди-ю, менга арзи дод қилиб, анча оби-тобига келиб қолган вужуд алангаланиб кетди. Қиёмат қўпди, буёғига. Болалар мўлтираб қолишди. Хизмат билан келган бўлсам-да, бугун мавриди эмаслигини тушуниб, келган йўлимга равона бўлдим.

Мана, бўлган воқеа шу. Ажуза дунёнинг турфа дилгирликларидан бири бўлиб кўринади, бундай олиб қараганда. Бироқ, қадим билгичлардан бири дарж этиб кетганидек, айнан ана шу дилгирликлар ҳаётий хулосаларнинг манбаи ҳисобланади. Келинг, биз ҳам юқоридаги дилгир можародан хулоса ясаб кўрайлик.

* * *

Албатта фарзандларига нима олиб беришу уларни қай йўсинда кийинтириш ота-оналарнинг инон-ихтиёрида. Уларга бирор бир йўл-йўриқ кўрсатишдан парҳез этамиз. Бироқ, болалардаги гўзалликни англаш, уни қандай тарзда тушуниш, ҳис қилиш, диднинг шаклланиши худди ўша ихтиёрга боғлиқ.

Хўш, боғча ёшидаги болалар гўзалликни нималарда кўришади, қандай англашади? Биз ушбу масаланинг тагига етмоқ учун Тошкент шаҳри боғчаларидан бирида бўлдик. Анчамунчанинг фарқига етадиган тайёрлов гуруҳи болалари билан суҳбатлашдик. Ўзимизни қизиқтирган саволларни бердик. Таважжуҳингиз равшанлашиши учун ушбу мусоҳабани ҳукмингизга ҳавола этамиз.

Савол: Атрофда чиройли нарсалар кўпми?

Жавоб: Ҳа,

Савол: Кўпроқ нималар чиройли?

Жавоб: Гуллар, дарахтлар, машиналар.

Савол: Кийимларинг ҳам чиройлими?

Жавоб: Ҳа.

Савол: Қаери чиройли?

Жавоб:...

Савол: (Деворда осиғлиқ мевали натюртмортни кўрсатиб) Мана бу расм сизларга ёқадими?

Жавоб: Ёқади.

Савол: Расмдаги қайси мева кўпроқ маъқул

Жавоб: Олма.

Савол: Нега?

Жавоб: Ранги чиройли.

Мазкур суҳбатдан қандай хулосага келиш мумкин? Аввало, бола учун теварак-атрофдаги жимжимали ҳар қандай унсур гўзал бўлиб кўринади. Бошқача қилиб айтганда, у гўзалликни фақат нигоҳи билан туяди.Агар ваҳималироқ хулоса қиладиган бўлсак, айнан мана шу ёшдан (боғча ёшидан) гўзаллик нигоҳдан қалбга томон атак-чечак қила бошлайди. Гўзаллик юракда муҳр топсагина, инсоннинг бутун вужудида — юриши, туриши, гапиришию ҳаркатларида зуҳур этади. Унинг нигоҳда қотиб қолишидан алҳазар. Демак, нозик ўтиш даври.

Энди биз юқорида келтирган воқеа хусусида бевосита тўхталсак. Аниқроғи, қуйидаги манзарани ҳавола этсак. Алқисса, боғча ёши бола учун гўзалликни том маънода ҳис қилиши учун ўтиш даври. Ҳозирча, нигоҳий тасаввур илгари туради. Шунда боя таъкидлаганимиз ихтиёр ҳукмфармолик қила бошлайди. Она қутқу бошлайди: «Қиз боланинг кўрки — тилла. Қизимизга тилла исирға олиб беринг». Валламат ота дарҳол аёлининг (ўзининг ҳам) истагини бажо келтиради. Тилла исирға олиб беради. Она тақинчоқни қизининг қулоғига (агар тешилган бўлса) тақиб қўяр экан, тахминан шундай монологни ўқийди: «Катта бўлсанг, бундан ҳам қимматларини олиб бераман. Ҳамиша тиллага кўмилиб юр. (Яна қайтаради) Қиз боланинг кўрки — тилла».

Мазкур монологдан сўнг қизчанинг хаёлидан тубандаги монолог кечади: «Ҳа-а, тиллаю қимматбаҳо нарсалар кўрк экан-да. Демак, гўзаллик ана шу нарсалардан иборат». Нуқта. Бу нуқта қизчанинг фикрига ҳам, унинг гўзалликни англаши учун ҳам тегишли. Шу тахлит гўзаллик жимжимаю оҳанжамалар, тиллаю кумушлар тимсолида нигоҳда қотиб қолди. Қалб томон етолмади. Бинобарин, у маҳдуд бир тушунчага айланди.

Мана, кечиши мумкин (тўғрироғи, тайин) бўлган манзара таважжуҳингизга етди. Биз буларнинг барчаси билан «ота-оналар фарзандларига қимматбаҳо нарсалар, тиллаю кумуш тақинчоқлар олиб бермасин» деган фикрдан мутлақо узоқмиз. Яна

Гўзаллик ишлайиш,
Манглайин терлатиш,
Гўзалдир унган иш,
Мақтанса ярашар

деган ақидани ҳам илгари сурмоқчи эмасмиз. Гўзалликни барча ўзи учун кашф қилиши керак. Фақат нигоҳда эмас, қалбда. Бунинг учун болалик кўникмаси лозим. Уни эса ота-оналар яратади. Сизга айтмоқчи бўлган бор гапимиз — шу.

Асқар ШОКИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Соғлом авлод йили

Устюртлик уч эгизак

Устюрт саҳроси қўйнида жойлашган мўъжазгина "Жаслик" шаҳарчасида истиқомат қилувчи Юсупбой Саксенбоев ва Зулфия Турсунбоева оиласида бир йўла уч эгизак дунёга келди. Ёш ота-она оқсоқоллар тавсияси ва яхши ниятлар билан қизалоқларга Айнеш, Сайреш ва Жайнеш деб исм қўйди. Эгизаклар малакали шифокор назорати остида соғлом ўсмоқда.

Чақалоқларга махсус аравачалар, кийим-кечак совға қилинди.

А.ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири

«ОТЧОПАР БУЮМ БОЗОРИ»

очиқ турдаги акциядорлик жамияти акциядорларининг диққатига!

2000 йил 13 март соат 10да бозор мажлислар хонасида акциядорларнинг навбатдаги йиллик умумий йиғилиши ўтказилади.

Рўйхатга олиш вақти 8.00 дан.

КУН ТАРТИБИ:

1. *Акциядорлик жамиятининг 1999 йил молиявий хўжалик фаолияти ҳисоботини муҳокама қилиш ва тасдиқлаш.*
2. *Жамиятнинг 1999 йил молия ва хўжалик фаолияти юзасидан аудиторлик хулосаси ва тафтиш комиссиясининг ҳисоботини тасдиқлаш. Жамият аудиторини тасдиқлаш.*
3. *Жамиятнинг 2000 йилга мўлжалланган даромадлар ва харажатлар сметасини тасдиқлаш.*
4. *Жамиятнинг янги эмиссия рисоласини тасдиқлаш.*
5. *Жамиятнинг 1999 йил молиявий-хўжалик ҳисоботи бўйича даромадларни тасдиқлаш ва дивидендлар миқдори ва уни бериш тартибини тасдиқлаш.*
6. *Жамиятнинг Кузатув кенгаши таркибига ўзгартириш киритиш ва сайлаш.*

Умумий йиғилишда қатнашишга ҳаққи бор акциядорларнинг рўйхати 2000 йил 13 феврал ҳолатига тузилган. Қатнашчиларнинг гувоҳномаси бўлиши шарт.

Бизнинг манзилимиз: Тошкент шаҳар, Чилонзор тумани,
Халқлар Дўстлиги шоҳкўчаси, 156-а уй.
Ҳужжатлар билан жамият бошқаруви идорасида танишиш мумкин.
Телефон: 79-73-22.

Кузатув кенгаши

«ОТЧОПАР БУЮМ БОЗОРИ»

Очиқ турдаги акциядорлик жамиятининг 1. 01. 2000 йилга баланси.
м.сўм ҳисобида

Моддалар номи	Актив	Пассив
1. *Асосий воситаларнинг қолдиқ қиймати*	*132733*	
2. *Капитал қўйилмалар*	*452646*	
3. *Ишлаб чиқариш заҳиралари*	*9269*	
4. *Тугалланмаган ишлаб чиқариш*	*402*	
5. *Олиб сотиладиган товарлар*	*34891*	
6. *Пул маблағлари*	*202880*	
7. *Дебиторлар*	*4819*	
8. *Таъсисчилар билан ҳисоблашишлар*	*57850*	
9. *Устав капитали*	—	*156681*
10. *Резерв капитали*	—	*14180*
11. *Тақсимланмаган фойда*	—	*418395*
12. *Мақсадли тушум ва фондлар*	—	*320*
13. *Кредиторлар*	—	*305914*
БАЛАНС	*895490*	*895490*

Баланс бўйича кўрсаткичлар хусусий аудитор «ЛУАЛ» фирмаси хулосаси билан тасдиқланган.

«ОТЧОПАР БУЮМ БОЗОРИ»

ОТАЖнинг 1999 йилдаги молиявий хўжалик иш фаолияти натижалари ҳисоботи.

1999 йилда «Отчопар буюм бозори» ОТАЖнинг умумий даромади 995018,2 минг сўм.
Умумий хўжалик харажатлари 122621,7 минг сўм.
Умумий молиявий-хўжалик иш фаолияти натижалари 872396,5 минг сўм.
Соф фойда 380785,3 минг сўм.
Жамиятнинг Низом жамғармаси 156680,9 минг сўмни ташкил этиб, 156680 дона акцияга бўлинган, бир дона акциянинг номинал нархи 1000 сўм.

Акциялар улушининг бўлиниши:

Шаҳар ҳокимлиги - 90% -141013 дона, Жамоага - 8 % - 12534 дона,
Очиқ савдога - 2 % - 3133 дона

Жамиятнинг таъминоти сотувчиларга ижара жойлар сотилган патта пулидан, маиший пуллик хизмат ва бошқа келиб тушадиган маблағлардан ташкил этади.
Бозор молиявий - хўжалик фаолиятини хусусий аудитор «ЛУАЛ» фирмаси текширган.
/Лицензия рақами 435/.

2551

Чет эл технологияси ва хомашёсидан лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Марказий Осиёда ягона қўшма корхона

"Лок колор синтез"
ҚЎШМА КОРХОНАСИ

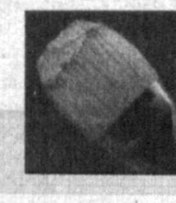

2000 йил учун шартномалар тузиш мавсумини давом эттиради, шунингдек,

УНИВЕРСАЛ ЭМАЛЛАРНИ,
ТОМЛАРНИ БЎЯШ УЧУН БЎЁҚЛАРНИ,
ПАРКЕТ УЧУН
ШПАТЛЁВКА, ГРУНТОВКА ВА УНИВЕРСАЛ ЭМУЛЬСИЯ ЕЛИМИНИ (ПВА га ўхшаш)
ТАКЛИФ ЭТАДИ.

КЕНГ ЁЙИЛГАН РАНГЛИ ГАММА!

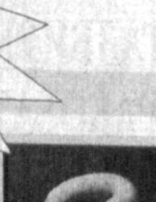

СОТИБ ОЛАМИЗ: 0,25х712х820 ўлчамли ЭЖК, ГЖК ОҚ ТУНУКАЛАРИ.
Манзилимиз: Тошкент, Фарғона йўли, 35. Тел.: (371) 191-44-46, 191-47-41. Факс: (371) 191-74-63.

2444

«Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси ва «Туркистон» саройи раҳбарияти Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазири ўринбосари, «Ўзбектеатр» ижодий ишлаб-чиқариш бирлашмасининг бош директори, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти Муҳаммадали Абдуқундузовга волидаи муҳтарамалари
БУВИНИСО аянинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси ва «Туркистон» концерт саройи раҳбарияти ҳамда жамоаси Ўзбекистон халқ артисти Фаррух Зокировга волидаи муҳтарамалари
ШОҲИСТА аянинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзтелерадиокомпанияси жамоаси Республика радиосининг диктори Муҳаммаджон Хўжаевга онаси
МАЙРАМХОН аянинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Тошшаҳарйўловчитранс» Давлат уюшмаси жамоаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари Шомурод Муҳамеджоновга опаси
Муҳайё УМАРОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 106. 27017 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — М. Ботиров.
Мусаҳҳиҳ — А. Сатторов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди: 22.10* 1 2 3 4 5 6